

Nr 21

MIAMI
LIETUVA

Stam

KAVA IR MAISTO PRODUKTAI

PERSIUNTIMAS PER **20-30** DIENŲ
Sarašai nemokamai.

ALPA
(PAGALBA EUROPAI)

Igaliotinis WILLY SANDVOSS & FILHO
Rua Formosa 409 - 6 andar - Sala 61 - Tel. 3-5364
(1 minutė nuo pasto)
Koresp. Caixa Postal 3718

VYRŲ IR MOTERŲ RUBŲ SIUVYKLA

Atelier de Modas

ALEXANDER BAGDONAS

Rua Bahia de Copacabana, 275 - Edifício Condição 7. andar - 72-48. 4-7482

Siuvykla VILNIUS

SAVININKAS JUOZAS KARPAVICIUS

VYRU IR MOTERU DRABUZIAI
SPECIALUS PATARNAVIMAS
PRIEINAMOS KAINOS

AV. DUQUE DE CAXIAS, 237 - SÃO PAULO

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Revista Lituana

NOSSA LITUANIA

Diretor Proprietario Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:
RUA VENDA NOVA, 116 - VILA ZELINA
SÃO PAULO

KORESPONDENCIJAI:
CAIXA POSTAL 4118 - SÃO PAULO

KAINA: BRAZILIOJE: METAMS CR. \$ 75,00

PUSEI METU CR. \$ 38,00

KITUOSE KRASTUOSE: DOL. \$ 5

ATSKIRO NR. KAINA: CR. \$ 3,00

Despachante

ESTHER DE CASTRO ROSA

(Patvirtinta Secr. da Seg. Publica)
Naturalizacijos, giminių kvietimas, Identid. Mo-
delo 19, dokumentai, lisencijos ir t. t.

RUA FORMOSA, 409 — 6.º and. sala 61 (Filatélica)

VIENTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.

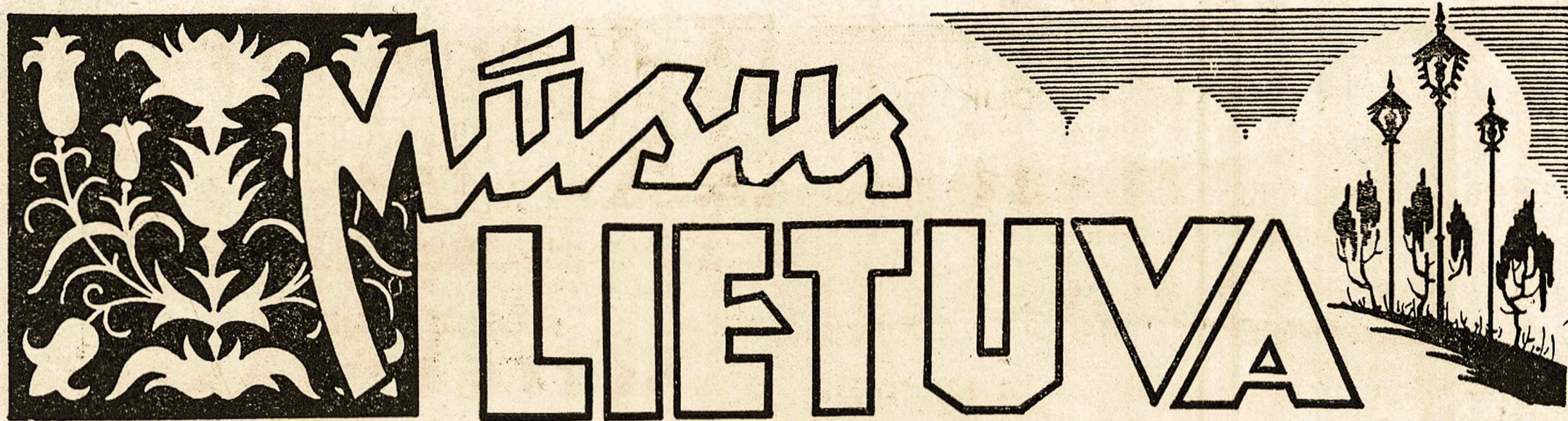
GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMĀOS CARRIERI

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmo-
gaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę.
Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal, 3967
SÃO PAULO

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

1948 (I m.)

São Paulo (Brasil) Spaliu 9 d. (Outubro)

Nr. 21

GELEŽINĖ UŽDANGA

Jau treči metai kaip šis pavadinimas įgijo beveik viso pasaulio kalbose naujo žodžio teises ir kasdien mes jį užtinkam, beskaitydami bet kurio krašto laikraščius, arba patys bevartodami savo kalboje. Pirmasis šį pavadinimą pavartojo Winstonas Churchilis 1946 metais pagarsėjusiose USA Fultono kalboje, kur, kalbėdamas apie Sovietų užgrobtąją Europos dalį, nurodė, kad ją skirianti nuo likusios Europos «Geležinė uždanga», besitęsianti nuo Hamburgo iki Triesto. Geležinė uždanga yra kažkas daugiau negu ta žemės linija kuri skiria dvi valstybes arba, kaip mes vadiname, valstybės siena. Per įvairių valstybių sienas visais laikais vyko ir vyksta žmonių, prekių ir žinių judėjimas, daugiau ar mažiau suvaržytas arba visai laisvas. Nežiūrint didesnių suvaržymų ypač po pirmojo pasaulinio karo, vis dėlto bet kuriam pasiryžėliui pavykdavo pereiti ir taip vadinamąją «žaliąją sieną» «Geležinė uždanga» betgi reiškia tobuliausių valstybės sienų sukūrimo tipą, visai aklina uždarymą, visuotinę bet kokių žmonių civilinių gyvenimo santykių nukirtimą iš vieno krašto į kitą. Iš pasaulinės istorijos «didžiosios Kinų sienos» pavyzdys yra vartojamas, galima sakyti, kaip priežodis įvairiose kalbose. Senosios Kinų karalystės imperatoriai pastatydino iš aukšto mūro sieną besitęsiančią šimtus kilometrų, kad tokiu būdu visai užkirstų kelią savo kaimynams net ir koją įkelti į Kiniją. Iš Rusijos istorijos yra žinomas faktas, kad Maskvos didysis kniauzius Borisas Godunovas, norėdamas uždrausti skaitlingiems rusų baudžiauninkų bėgliams perbėgti į Lietuvą, buvo išleides įsakymą uždaryti Maskvos-Lietuvos sienas taip, kad nei «paukštis negalėtų perskristi nei kiškis perbėgti».

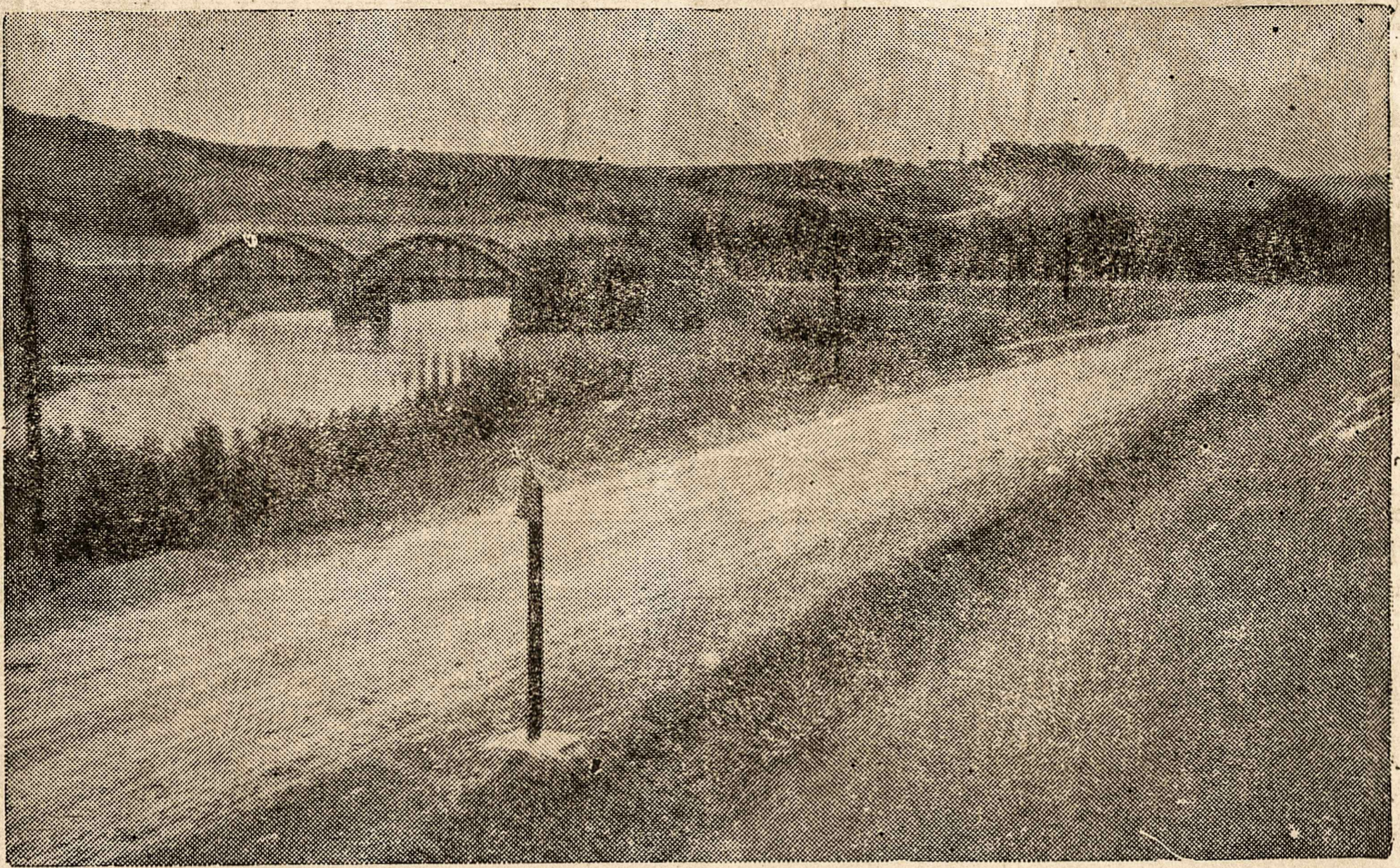
Šių dienų «geležinė uždanga» aklina skiria didžiulį sovietiškaį Europos-Azijos žemyną nuo likusiojo pasaulio. Kokiais gi atžvilgiais ši siena skiriasi nuo visų kitų valstybių sienų, kurias mes pažystame ir kurias daugelis iš mūsų, gal ir ne vieną kartą, peržengė ar į vieną ar į kitą pusę.

Jau nuo pat sovietų valdžios stabilizavimosi laikų nelegalus sienos peržengimas buvo baudžiamas mirties bausme. Tikrųjų betgi sovietinės sie-

nos apsaugos priemonių įvedimas supuola su Kirovo nužudymu Leningrade. 1925 metais Sovietų valdžia išleido įsakymą suformuoti specialius NKVD dalinius sienų apsaugos reikalui. Šie daliniai gavo ypatingas teises ir griežtai slaptas instrukcijas statuto formoje, kurios nėra žinomos reguliariems Sovietų kariuomenės daliniams.

Į šiuos dalinius yra priimami specialiai parinkti jaunuoliai nuo 18 iki 20 metų amžiaus. Jie visi turi būti komsolų organizacijos nariai ir tik grynai proletariškos kilmės ir iš tokių šeimų, iš kurių niekas nėra buvęs Sovietų valdžios persekiotas. Jie yra skiriami į specialias lavinimosi mokyklas ir ten tiesioginiai NKVD organų priežiūroje ir kontrolėje yra mokami ir auklėjami. Jų uniforma yra išsiskirianti iš kitų ir patraukianti: žalia kepurė, tamsiai žalia bliuzė, mėlynos kelnės, ilgi švelnios odos batai su pentiniais. Jie yra gerai apmokami, turi savo atskirus klubus, kinas ir poilsio namus. Jų tarnyba yra skaitoma ypatingai garbinga; jie eroiškai saugo Sovietų žemę nuo betykojančių «kapitalistinių» priešų. Bendrosios drausmės ir disciplinos taisyklės yra panašios į Sovietų reguliarios kariuomenės panašias taisykles, bet yra ir skirtumų, pav., karininkai turi ypatingus įsakymus ir instrukcijas, kurias jie tik vieni težino. Visi karininkai turi būti komunistų partijos nariai. Jų instrukcijos yra spausdintos. Kiekvienas karininkas turi visuomet nešioti su savim jo paties vardu išduotą knygutę. Ją pametęs, jis yra negarbingai iš tarnybos išmetamas ir toliau yra persekiojamas kariško teismo už «išdavystę» ar «slaptų instrukcijų nesaugojimą» ir paprastai sušaudymu baudžiamas. Slaptose instrukcijose be kitų dalykų yra smulkūs nurodymai, kaip tardyti diversantus, t. y., asmenis, kurie nori pabėgti iš Sovietų Sąjungos.

Sovietinė siena yra saugoma bent keliomis atskiromis linijomis arba zonomis. Pirmoji zona yra «mirties zona» ir tęsiasi per vieną kilometrą nuo tikrosios sienos. Pirmieji sargybiniai yra pastatyti apie 700 metrų nuo sienos. Iki čia pirmieji apsaugos postai yra apsaugoti tankiu spygliuotų vielų tinklu. Užpakaly už spygliuotų vielų li-

Vienas moderniškųjų gražiosios Lietuvos vieškelį.

nijos yra išstatyti šunes, kurie tyko, būdami pasislėpę gerai užmaskuotose vietose. Šie šunes vasaros metu turi išgulėti be judesio jiems paskirtose vietose po 3-4 valandas ir žiemos metu — 2 valandas. Šunes pasikeičia be žmogaus pagalbos. Kai pakaitinis šuo priartėja prie jam paskirtos vietos, ankstyvesnysis ją palieka ir bėga į savo gyvenamąją vietą; naujas šuo užima jo vietą, iki kol nebus pakeistas. Šunes atlieka, mūsų supratimu, nepatikėtinų darbų «geležinės uždangos apsaugai, ir jų auginimui, mokymui bei užlaikymui reikia atkreipti ypatingo dėmesio.

Šie plėšrūs vilkų veislės šunes buvo importuojami iš Vokietijos dideliais kiekiais per dvyliką metų prieš paskutinįjį karą. Jie yra pasidaryę tam tikra prasme vieni iš stropiausių NKVD galybės ramsčių. Yra įrengtos didelės specialės šunų apmokymo mokyklos beveik visuose didesniuose Sovietų Sąjungos centruose. Vidaus tarnybai šunes yra priskirti prie visų NKVD dalinių; šiais šunimis dalinai naudojasi ir vadinamoji «milicija». Jie taip pat yra laikomi skaitlingose koncentracijos stovyklose. Labai dažnai šie šunes yra stovyklų personalo pavartojami vadinamai «aukų treniruotei»; tuo būdu yra keliamas kraujo instinktas ir jų panaudojimo efektingumas. Yra plačiai žinoma Rusijos kalinių daina: «Mes bandėme bėgti, bet pikti šunes mus pagavo». Šunų kultūrai pažinti ir kelti Sovietų valdžią įkūrė netik šunų mokyklas, bet ir «šunų klubus», kur rinkti nei publikai yra skaitomos paskaitos apie šunų gyvenimą, mokymą ir jų herojiškus «žygdarbius».

Kaip kiekvienas kavaleristas turi savo arkli, taip kiekvienas sienos apsaugos sargybinis turi priskirtą šunį po savo globa. Sienos apsaugos skiriamų šunų treniravimo metodai yra laikomi «valstybės paslaptim», Jie yra ilgiau treniruojami ir į tarnybą priimami ne anksčiau kaip penkių metų

amžiaus, bet ir jų patarnavimai yra stačiai nepatikėtini žmogui, kuris nėra turėjęs reikalų su šunimis. Jų užlaikymo sąlygos yra taip pat pavydėtinos: specialios vietos kiekvienam šuniui atskirai gyventi, maisto davynys, į kurį įeina net šokoladas ir griežtos šuns globos taisyklės, kurių sargybinis turi prisilaikyti. Prasižengimai prieš šitas taisykles baudžiami teismu. Dėl blogo maisto ar prastos globos šuo gali susirgti ir, būdamas nesveikas galėtų praleisti pro sieną kuri nors «šnipą» bebandantį išbrauti į Sovietų Sąjungą.

Šie šunes yra taip ištreniruoti, kad jie niekad nepuola žmogaus, kol jis eina šuniui iš paskos. Kai žmogus praeina pro šalį betykojančio šuns, šis iš tam tikro atstumo pradeda selinti prie žmogaus iš dešinės pusės, kad galėtų nuspresti iš parako kvapo, ar bėglys turi su savim revolverį. Kai auka prisiartina prie atviros, puolimui patogesnės vietos, šuo šoka žaibo greitumu ant žmogaus ir savo svorio ir šuolio smūgiu parmeta jį ant žemės. Ir žmogus yra bejėgis. Puldamas šuo yra išmokytas savotiškai sustaugti, kad duotų ženklą kitiems šunims atsiskubinti į pagelbą. Parmetęs žmogų ant žemės, šuo laiko jį už gerklės, betgi jokia būdu nekašdamas. Ir tiktai, jeigu žmogus nepasiduotų ir bandytų kovoti, šuo suleidžia dantis į aukos gerklę. Vos tik šuniui davus ženklą bepuolant auką, tuoj atskuba ir kaimyniniai šunes, kurie arba nieko nebedaro, jeigu žmogus yra bejėgis, arba puola, jei žmogus arba neparpuolė ar parpuolęs bando kovoti.

Pagal taisykles sugautas bėglys yra paimamas sienos sargybinių į apsauga, kurie jį pristato savo tiesioginio dalinio viršininkui; šis daro trumpą pranešimą ir siunčia dalinio komandujančiam rajono karininkui, kuris jį toliau perduoda į užnagarį, į specialių NKVD dalinių (Spets-Otdiel) žinią tardymui.

MIKAS. APINYS

KELEIVIS

Vėlų vakarą sutemus,
Išėjau prie Baltijos krantų:
Tarp smilčių rinkau gintarus —
Klausiausi šelstančių bangų.

Pajutau iš rytų vėją
Su audromis, ugnimi.
Iš namų gimtų išėjau
Skausmo perverta širdim...

Neskambėjo paukščių giesmės,
Miškas neošė švelniai...
Ar praleistos gražios dienos
Dar sugrįš kada nūnai?...

Tolimoj, gražioj šaly
Paukščių dainos jau ne tos; —
O didžio ryžto daug širdy:
— Sugrįžt, sugrįžti atgalios!

Australija, 1948.

Neišėik tu iš sodžiaus

Neišėik, neišėik tu iš sodžiaus
Nepaliki žilvičių vienu,
Be tavęs vakarai bus nuobodūs,
Be tavęs nebus sodžiuje dainų.

Tavo tėvo aplūžęs namelis
Liks liūdėti apleistas visų,
Vyšnių žiedai gegužy pabalę,
Vien ilgėsis tavųjų dainų.

Neišėik, dar palauk čia prie kelio
Parymoki tyliais vakarais,
Čia kuždės tau švelnučiai lapeliai,
Gal ir laimė per laukus ateis.

Jau vėlu, jau naktis, lapai krinta,
Jau užgėso ugnis židinių,
Akmenėliai upelyje kalba
Per vėlai, per vėlai ateini.

Lietuvi, ar jau įsigijei vertingą poezijos knygą

Pietų kryžius

Brazilijoj gyvenančio lietuvių poeto — Venancijaus Ališo — parašytą.

KAINA TIK CR. \$ 10,00

Visos pajamos skiriamos Lietuvių Rašytojų
Tremtinių Draugijai:

BRAZILIJOS kreiptis «M. L. Redakcijon.

Mes dar grįšim į gimtąjį sodžių

KAUTYNĖS PRIE ROMINTOS UPĖS

SU SLAPTAIS UŽDAVINIAIS I VAKARUS

(TESINYS LIETUVIAI PARTIZANAI PRAMUŠA GELEŽINE UŽDANGA)

Sniego audrai aprimus, popiet įsiviešpatavo nepaprasta tyła. Iškritęs sniegas buvo uždengęs visų žmonių ir žvėrelių pėdsakus. Kai kur miške užtikome ivanų darbo žymes. Šen bei ten stovėjo netvarkingai sumestos dvimetrės malkų stirtos, po kojomis painiojosi nesurinktos medžių šakos. Mūsų laimė, buvo sekmadienis, rusams «vichodnoi dien». Buvo mažiau galimybių čia užtikti dirbančius rusus.

Ėjome visą laiką pėda į pėdą, kas labai vargino paskutiniuosius. Keletą kilometrų paėję užtikome buvusios karo metu stovyklos likučius. Sniege, jaunų eglaičių fone, buvo matyti karių kapų mediniai kryžiai. Aišku, tai buvo vokiečių karių kapai, nes bolševikai šitaip savo žmonių nelaidoja. Ant kapų kryžiaus vietoje jie deda savo raudonąsias «kaburkėles». Praėję buvusią stovyklą, pasukome į dešinę ir priėjome plentą. Čia užtikome judėjimo pėdsakus. Paplentėje, kas keliolika metrų stovėjo įsmeigti basliai, o ant vieno tokio radome ir užrašą: «Ostorožno, valka lesa». Plente matėme autovežimių ir slidininkų pėdsakus. Mindaugas buvo visiškai įsitikinęs, kad čia jau yra sienos zona. Ta nepaprasta ramybė, o ypačiai slidininkų pėdsakai, kaip tik patvirtino Mindaugo spėjimą, kad mes esame pavojingiausioje zonoje. Iš plento pasukome į dešinę pusę, kur netoli jau turėjo būti Romintos upelis ir tiltas per jį. Ėjome dauba, apsupta iš abiejų šonų reliefinėmis atkriautėmis. Už keliasdešimt metrų atsidūrėme prieš apkasus ir spygliuotų vielų užtvarą.

Tai buvo naujoji Rusijos Rytprūsių Lenkijos siena. Skubiai išsidėstėme į dvigubą vorą ir pasirošėme kiekvieną akimirką pradėti kautynes. Staigiais šuoliais peršokome per apkasus, bet kiek ilgiau užtrukome prie spygliuotų vielų užtvarų. Jas nugalėję per daug pasidavėme į dešinę, atsidurdami prieš balą. Kairiajame šone ėjo takas, vedęs į tiltą per upelį. Mes turėjome skverbti greta to tako ir tik prie pat tilto pereiti į jį. Ant tako galėjo mus aptikti patruliai.

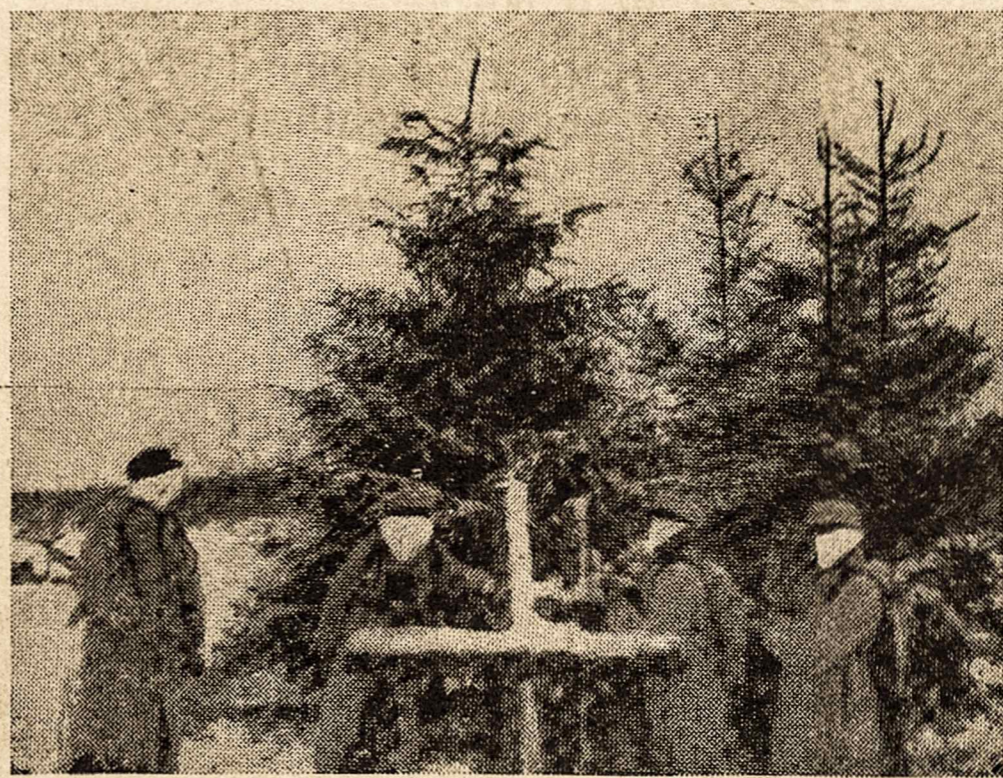
Nuklysdami per daug į dešinę, mes padarėme didelę klaidą: mus pamatė plentu čiuožę bolševikų slidininkai: Jie sustojo, kaip stabo ištikti, ilgokai žiūrėjo į tą vietą, kur mes pasitraukėme už eglų, o po to staiga pasileido bėgti: matyti, šauktis pagalbos. Mindaugas greit susiorientavo padėtyje. Vienoje rankoje laikydamas žemėlapi, kitoje artimųjų kautynių automata, leidosi pirmyn pamodamas mums sekti paskui jį. Dideliais šuoliais peršokome eglaites, paskutinysis ėmė nuo eglų šakų sniegą ir maskavo mūsų voros pėdsakus. Įsukome į keliuką, vedantį prie tilto, per kurį mums reikėjo pereiti. Jis buvo apie šimtą metrų nuo mūsų. Prie tilto pastebėjome du sargybinius, kurie neramiai dairėsi aplinkui. Naudodamiesi savo puikiomis maskiruotėmis prislinkome dar arčiau prie jų. Rusai buvo apsirengę savo taukuotomis «vatukomis», vienas ginkluotas automatiniu šautuvu, kitas — paprastu. Mes nu-

taikėme į juos, o ivanėliai, lyg mirtį nujausdami atrodė kažin kokią nėrimą, nors mūsų ir nematė.

Vietoje komandos pasigirdo mano automato šūviai. Prie «amerikonkos» prisijungė kiek rečiau tarškėdami draugų automatai. Sugraižyti ruseliai pasvyravo ir susmuko aukštelninki. Mūsų komanda: pirmyn! Mindaugas ir aš, laikydami tarp sąvės kokių aštuonių metrų atstumą, pasileidome bėgti per tiltą. Ant tilto mus patiko atskubančių rusų dalinys. Sutraškėjo iš naujo mūsų ginklai, į kuriuos atsiliepė mirštančiu rusų šauksmai. «Stoj, ble...!» rėkė ivanų vyresnysis.

Mindaugas ir aš buvome perbegę tiltą ir sugulę ant kelio anoje pusėje. Kelelis turėjo pusės metro aukštumo krantus, kas sudarė mums labai gerą uždangą. Feliksas ir Krūmas sušoko šioje pusėje tilto į apkasus. Šarūnas ir Butautas slinko per tiltą. Jiems vos įpusėjus per tiltą, abi pusės atidarė iš naujo ugnį. Mindaugas ir aš iš vienos upelio pusės, Feliksas ir Krūmas iš kitos kryžmai pliekė rusams, kurių buvo apie penkiolika. Viršininkas šūkavo «Vperiod!», bet tai buvo nelengva.

Aš su Mindaugu, paleisdami po serija, stengėmės pasitraukti kiek toliau nuo tilto, kad savo vietas užleistume ant tilto prigulusiems draugams — Šarūnui ir Butautui. Juodu abu pylė iš savo «liliputų», priklaupę ant kelio. Feliksas ir Krūmas pritarė iš apkasų. Ivanai ėjo beveik stati, visi nė nepaisydami, kad jų draugas po draugo virto iš klumpių.

Partizanai prieš pat mūsų Steidemudės miške Rytprūsiose

Butautas nebenorėdamas ilgiau gaišti pavojingoje ant tilto pozicijoje dėjo paskutinį šuolį į kitą tilto pusę, ir tuo momentu krito negyvas. Šalia jo buvęs Šarūnas prišliaužė prie jo, paėmė už rankos, ir konstatavo, kad jis mirė iš karto. Automato serija perėjo jam per krūtinę ir per galvą. Numetęs į upelį jo automata, Šarūnas, kuldoms apie ausis zvembiant, nuošliaužė nuo tilto į kitą pusę. Rusų ugnis kiek sumažėjo, nes jų aštuonetas jau nebešaudė. Nors jų ir dabar buvo beveik du kartus daugiau, mes matėme savo

ginklų pranašumą ir tuo stiprinomės. Aš ir Mindaugas jau buvome savo poziciją užleidę Šarūnui o Feliksas ir Krūmas, iššokę iš savo apkasų, dabar šliaužė prie tilto.

Iš dešinės pusės rusai ėmė trauktis atgal, nes ten iš šono jau spirgino Šarūnas. Mūsų nelaimė, Feliksą ir Krūmą užgulė naujai atbėgusios jėgos. Kai Feliksas pašoko nuo žemės bėgti per tiltą, rusų ugnis pataikė jam į kuprinę, kurioje buvo prieštankinė granata. Pasigirdo bausis sproginimas, pakilo sniego ir dulkių debesys, o vargšas mūsų draugas nespėjo nė sudejuoti. Už kelių metrų nuo jo gulinčiam Krūmui išlėkė ginklas iš rankų nuo suspausto oro. Pagriebę savo ginklą, jis pasižiūrėjo į sukruvintą vietą, kur ką tik gynėsi jo draugas, į sudraskytus jo kūno gabalus, ir po to keliais staigiais šuoliais perbėgo per tiltą į kitą pusę.

Apkasuose, kur anksčiau kovojo Feliksas ir Krūmas, jau buvo sušokę rusai ir iš užpakalio galėjo paleisti taiklias serijas. Dešinėje pusėje rusai buvo jau seniai kritę, o porą likusių pabėgę. Ten visiems keturiems susimetus ir gerą poziciją išsirinkus, buvo galima pasitikti per tiltą mėginančius, pulti rusus ir juos sunaikinti. Bet mes iš užpakalio buvome nesaugūs. Tat vertė mus pasitraukti nuo tilto. Rusai suprasdami mūsų manevrą, veržėsi per tiltą paskui mus. Miške girdėjome autovežimių ūžesį ir pavienius šūvius. Mes paspaudėme už kalvos ir, prisidengdami iš kitos pusės pakriaute, sugulėme čia suduoti atsivejantiems ivanams rimtą smūgį. Įtempę žvilgsnius į užpakalį, m kliais pirštais krovėme šaudmenis į ištuštėjusias apkabas. Staiga mes pamatėme prieš mus atkištus ginklus slenk nčių rusų, tačiau nematančių, kur mes dabar jų laukiame, — iš kitos kalvos pusės. Prisileidome juos visiškai arti, ir tada papliupo tarškėti mūsų ginklai. Šaudėme ilgomis serijomis, stengdamiesi kuo daugiau jų nудėti, o likus us priversti bėgti. Pirmiesiems sugriuvus, pasigirdo rusų komanda trauktis. Bet iš sparno ir mūsų užpakalyje likę rusai akiai šaudė mūsų ugnies kryptimi.

Krūmas pašoko bėgti į patogesnę poziciją kai rusų sprogstamoji kulka pataikė jam į dešinę koją, viršuje kelio. Ji išplėšė raumenis sutraiskė kaulą. Pasigirdo jo paties balsas: «Krūmas sužeistas!» Iš užpakalio tarškant rusų šūviams, du iš mūsų pribėgo prie Krūmo, kad nugabentų jį į saugesnę vietą. Tuo metu jau buvo gerokai subrėškę. Medžiai taip pat teike mums šiokią tokią priedangą. Krūmas labai dejavo. Baltas sniegas pasruvo kraujais, perrišti jo žaizdą buvo nebeįmanoma, nes aplink kalvą jau supo mus priešas. Mums reikėjo trauktis. Su kraujo tekėjimu seko ir jo jėgos bei viltis išlikti gyvam. Tai nujausdamas, jis paprašė mus visus ateiti prie jo. Jis su visais apsikabino, pasibučiavo ir atsisveikino amžinai. Jis prašė neapleisti jo motinos, ją paguosti ir jai padėti. Jis linkėjo mums laimės ir pasisekimo atkeršijant bolševikams. Po to jis atsisegė nuo diržo granatą. Mes nepajėgėme sulaukyti ašarų. Mes jautėme neapsakomai klaikią būseną šioje draugo mirties valandoje. Čia pat griaudė rusų kulkosvaidžiai, taikydami į mūsų pusę. Mes traukėmės šalin, savo pilnais skausmo žvilgsniais lydėdami mūsų mielą draugą. Mes dar matėme, kaip jis kairia ranka ištraukė granatos kaištį ir pasidėjo ją prie galvos.

Netrukus jį apspito rusai, ir tuo pačiu mo-

mentu pasigirdo granatos trenksmas. Mūsų trečias draugas atsiskyrė su šiuo pasauliu. Kiek rusų kartu su juo išlėkė į orą, mes jau nebegalėjome matyti.

Jau visiškai temo. Mes žinojome, kad pakeičiui turėsime pereiti plentą. Tai turėjo reikšti rusų pasienio zonos pabaigą, kitaip sakant tikrąją sieną. Paprastai ji esti mažiau saugoma, kaip pirmoji siena. Atstumas tarp šių dviejų linijų buvo apie 3 km. Brisdami per pusiau užšalusį dumblyną, pasiekėme plentą. Šliauždami per jį, laukėme kiekvieną akimirką, kada į mus pasipils kulkosvaidžių ugnis. Bet ničnieko. Kitoje plento pusėje pastojė mums kelią dviejų su viršum metrų aukštumo spygliuotų vielų tvora. Sukaupęs visas jėgas, griebiau kartu su Šarūnu už apatinių vielų, ir atplėšėme jas nuo žemės. Pralindę pro tvorą lengviau atsikusome, bet nėrėme pirmyn kiek galėjome.

Tik už kelių kilometrų nuo sienos sustojome pasilsėti. Jau buvo visiškai sutemę. Mes visi galvojome apie skaudžius paskutinių valandų išgyvenimus. Mūsų lūpos tylėjo, akysė žibėjo ašaros. Dar neseniai buvome šešiese, dabar likome trise. Kiek mūsų liks, kol uždavinys bus įvykdytas? Mes meldėmės už žuvusius draugus, ausyse maišėsi mirštančio Krūmo dejavimai, jo paskutiniai žodžiai, automatinių ginklų šūvai. Felikso sapnas buvo tikra pranašystė. Kartu su juo žuvo dalis užsieniui skirtos medžiagos.

Ilsėkitės ramybėje, broliai! Mes tesėsime savo priesaikos žodžius ir dviguba energija kovosime ir dirbsime dėl mūsų idealų. Tai bus tinkamiausia pagarba jūsų žuvusiems kaulams, kurie vargu ar ras žemėje vietos!

Tokių minčių supami mes leidomės toliau. Visi buvome, bešliaužiodami po sniegą, bebraižiodami po brastas, ligi kaulų permirkę, rūbai ėmė šaltyje stingti, bet apie išdžiovinimą nebuvo laiko galvoti. Ant sienos pasigirdo trys atskiri šūviai. Tat reišė, kad sargybiniai aptiko mūsų pėdsakus vielų tvoroje ir davė ženklą sargybų įguloms.

LENKIJOS ŽEMĖJE

Apie trejetą kilometrų dar tesėsi miškas. Pamiške ėjo kelias, šalia jo — lenkų gyventojų trobelės. Eidami pro jas laikėme ginklus rankoje, pasirošę į kiekvieną pasipriešinimą atsakyti ugnimi. Nustebę gyventojai žiūrėjo pro langus į mus, nes mes savo baltomis maskiruotėmis ir ligi dantų ginkluoti teikėme jiems atitinkamo išpūdzio. Užėję pas vieną ūkininką pasiteiravome, kaip vadinasi ši vieta. Mes turėjome pakankamai pagrindo manyti, kad jau ir lenkų pasienio sargybiniai ir vietinė milicija galėjo būti rusų aliarmuota. Mes jų per daug nebijojome. Jie paprastai vaikščioja po du, tris, ginkluoti rusiškėmis «klerkutėmis» (PPS) Pirma serija dar išlenda, o po to galima su kepurėmis muštis. Bet to, jie kautynėse mėgsta ir atgal pajudėti, o mums patiems pasiryžusiems nesitraukti, tektų susidūrus jiems nesdintis iš kovos lauko. Su lenkais muštis neturėjome jokio noro. Jie mums dar karts nuo karto ir «unią» pasiūlo; jie nėra dar tikri bolševikai, o tik jų baudžiauninkai.

Nors ir buvome nuvargę, ta naktį reikėjo

nueiti apie 40 km kelio. Rytojaus dieną buvo galima laukti «ablavos» medžioklės, kurios vyriausias komandiras yra tas pats rusų MGB šefas. Nusai sieną saugo geriausiai pasaulyje, ir tai yra mongolo dėka, kuris labai dažnai pralenkia ir savo keturkojį draugą. Lenkai dar neturi tokių dvikojų šunų išsiauginę. Jų sargybiniai nemėgsta stovėti kaip robotai postoviuose; jie vaikšto po apylinkės sodybas, nepamiršdami ta proga aplankyti ir kaimo mergaičių. Jie mėgsta ir ekstra pajamas, tačiau mongolui nė mėgink siūlyti.

Nužiūrėję didesnę ūkį, užsukome pasiteirauti, ar negalėtume gauti rogių su pora arklių. Pas ūkininką užtikome savo tautietį, tremtinį, kaip dabar įprasta pabėgėlių tarpe vadintis. Jis buvo apie trisdešimt metų amžiaus, kilimo iš kažin kur nuo Kauno.

Bolševikams į Lietuvą artėjant, jis nusitrėmęs iki Lenkijos. Toliau nebepaspėjęs, tad čia ir apsigyvenęs. Jis atvirino mums, šeimininką paprašius kavos; pasispirginome lašinių su svogūnais, stiprokai užkandome. Išsipylėme iš batų vandenį, pasikeitę autus, pradėjome kalbinti tautietį, kad jis suorganizuotų roges mums pavėžinti. Šis reikalas ir jam ir šeimininkui atrodė sunkesnis, negu išvirti kavos. Teko ir mums sunkiau užgulėti, kol kieme atsirado rogės su pora bėrių.

Apie 15 km pavažiavę atleidome tautietį su rogėmis namo, o patys traukėme po to pėsčiomis Pšeroslio pusėn. Kelionė rogėmis mums labai patiko. Tuo pačiu reikalu užsukome pas kitą ūkininką. Pasirodė, kad jis esąs kaimo seniūnas, pradėjo aiškinti mum tvarką, kaip čia galima užsakyti roges. Mes jam aiškinome, jog mes nemėgstame šios tvarkos, lygiai kaip ir jos tvarkdarių, ir mes turime per mažai laiko, kad leistumės į ilgesnes diskusijas. Jis mus nuvežė iki Pšeroslio. Sužinoję, kad miestelio policija sudėta iš aštuonių vyrų, pavažiavome gatve pro būstinės langus.

Tamsią naktį niekas į mus neatkreipė dėmesio. Pavažiavę su juo taip pat apie 15 km, liepėme jam važiuoti namo ir įsidėmėi, jog gali būti jam blogai, jeigu jis apie šį pasivažinėjimą praneš valdžiai.

Užsukome pas trečią lenką. Pakratę iš kuprinės maisto, skubiai užkandome, įsimetėme į roges šeimininką, ir vėl leidomės toliau, į Fornetkos pusę. Jis taip pat kalbėjo mums apie savo pareigą, pranešti valdžiai pasirodžius partizanus. Ypačiai pareiginga atrodė jo antroji pusė. Už dešimties kilometrų paleidome jį atgal, padėkodami už pavėžinimą ir patardami priminti savo žmonai, kad ji pirma gerai pagalvotų prieš eidama į policiją su pranešimu, — jeigu ji dar nebuvė ten išėjusi. Mes jai garantavome, kad po trijų valandų jos vyras bus namie.

Judėjome nuošaliai kelio, prie upelio kranto, kur matėme ūkininko sodybą, gana patogią mūsų poilsiui. Buvo ankstyvas rytas. Sodyboje pragydo gaidžiai, tvarte bildėjo arkliai, laukdami šeimininko su pašaru. Šeimynėlė, mums pasibelus, sutiko gana maloniai. Paprašėm leisti pasilsėti. Šeimininkė nuvedė mus į seklyčią ir paklojo lovas. Apsiprausę ir paruošę ginklus, mano draugai nespėjo atsigulti, kai ėmė knarkti. Aš iš paskutinių maisto atsargų moterų padėjimas paruošiau stiprius pusryčius. 12 val. pasikeitėme su Mindaugu pareigomis, aš ėmiau knarkti, o jis būdėti ir tęsti toliau autų ir drabužių džiovinimą.

Ilgai man neteko miegoti. Įbėgusi šeiminin-

kė pranešė svarbią naujieną: Suvalkų komendantas skambinęs Rutkos, Vyžuonių ir Pšeroslio milicijos ir UB komandoms, kad ginkluoti vyrai prasilaužę iš Rytprusių į Lenkiją ir traukia Fornetkos link. Kaimyninkystėje jau užsakytos trejos rogės-pastotės UB ir milicijos dispozicijai.

Buvo aišku, ko jie ieško. Tuoju pasiruošėme kelionei, paprašėme šeimininkės pakinkyti arklius ir duoti vežiką. Susėdome į roges, apsirengę gautais civiliškais drabužiais, savo žygio apdarą paslėpę šiauduose. Pagal gautas žinias, mums grėsė pavojus iš trijų pusių, dėl to pasileidome ketvirtąją kryptim, į Smolnikų pusę. Važiavome kiek galint lėčiau, kad kaip nors sulauktume vakaro tamsos. Smolnikuose jau buvome ketvirtą valandą. Atleidę vežėją, susimetėme pas pirmą pasitaikiusį priemiesčio trobelninką. Čia suvalgėme gerosios šeimininkės į kuprinę sudėtus pietus. Kada norėjome atsilyginti vežikui doleriais, jis mandagiai atsakė ir prisipažino, kad ir jis buvo antibolševikas partizanas, ir kad laiko savo pareigą mums padėti.

Sulaukę sutemos, pradėjome teirautis, kur čia būtų galima gauti vėl roges su pora arklių. Tik pas ketvirtą ūkininką pasisekė sutvarkyti šį reikalą. Prieš Kalėdų šventes iš tikrųjų buvo nelengva užtikti laisvus arklius. O daugelis iš tų, kurie ir galėjo duoti, bijojosi valdžios įsakymų, o gal ir mūsų pačių.

Suvalkų komendantui aliarmavus kaip tik tų vietų milicijas, kur mes buvome, galėjome suprasti, kad kuris nors mūsų vežikų bus spėjęs patarnauti valdžiai ir nurodęs kuria kryptim mes traukiame. Gailėjomės kad čia ne mūsų veikimo sritis. Būtum greit juos atpratinę nuo vergavimo bolševikiniais uzurpatoriams.

Susirėmimas su lenkų UB jėgomis

Ilgokai pasiderėję su ketvirtuoju ūkininku, susėdome į jo roges ir išvažiavome rytų kryptim. Neilgai trukus pamatėme į mus atvažiuojančias roges. Kuo galėdami dangstėme savo uniformos ženklus ir ginklus, kad jie mėnulio šviesoje nebлизėtų. Apie penkiolika žinksnių nuo mūsų pamatėme, kad pirmosiose priartėjusiose rogėse sėdėjo ginkluoti vyrai. Dar labiau susigūžėme, manydami, gal jie palaikys mus paprastais civiliais ir praslinksime geruoju. Bet, deja...

Rogėms prasilenkiant sujudo visos lenkų rogės, sutarškėjo užtaisomi automatai, ir jau iš užpakalio išgirdome: «Stoj!»

Kaip žaibo trenkti šokome į griovį ir priklaupę tą pačią akimirką paspaudėme ilgokas serijas. Arkliai atsistojo piestu ir griuvo ant kelio. Rogėse ėmė šaukti mirštantieji. Sveiki išlikę dėmė kaip zuikiai tolyn, nespėję iššauti nė šūvio. Bet tik vienas buvo pakankamai vikrus, kad išneštų «kudašius» iš šio pas sveikinimo su lietuvių partizanais. Pirmą pastotę sutvarkėme be savų nuostolių. Įsitikinome, kad lenkai neturėjo jokio supratimo apie artimas kautynes. Gaila buvo jų, bet kam jiems reikėjo mus stabdyti.

Tuo momentu privažiavo ir kitos rogės. UB-istai šoko dengtis už trobėsių, esančių dešinėje kelio pusėje. Keletas jų drąsiai sau traukė plentų, būdami kaip ir tikri, kad nugalėtojai yra jų draugai iš pirmųjų rogių. Prie manęs iš už medžio prišoko lenkų poručnikas ir užtaisydamas automata

sušuko: «Kto tam?»

Vietoj atsakymo trenkiau jam iš rankų ginklą, irėmiau jam į krūtinę savo «amerikonka» ir sukomandavau: «Ruki v vierch!» Čia pat atsira-
dęs Mindaugas pylė poručnikui į ausį ir, rodydamas ranka kryptį, šuktelėjo: «Idz do djabla, pane poručniku!»

Poručnikas sudaužė kulnis, pridėjo ranką prie kepurės. Neužmiršiu taip pat padėkoti trečiam mūsų, atsargiai besitraukiančim draugui, pasileidęs bėgčia prie trobesių, už kurių buvo pasislėpę jo vyrai. Jie pamatę, kad jų poručnikas atbėga be ginklo, susiorientavo pagaliau, kas čia atsitiko Jie iš naujo paleido į mus ugnį. Tarp mūsų ir jų buvo nedaugiau kaip 25 m. Kur tik iš už trobesių sužibėjo ugnis, siuntėme ištisą seriją atsakymui. Nei pašiūrės, nei tvartai neapsaugojo lenkų nuo mūsų kulku. Nieko kito nebeliko, kaip tik bėgti. O kai bėga, mes šaudome jiems aplink ausis, nes kulku zvimbimas teikia bėgančiam jėgų.

Kautynėms pasibaigus apžiūrėjome savo nuostolius. Jie buvo menki: Šarūnas pražudė savo kuprinę su paskutinėmis maisto atsargomis ir kitais daiktais, ir gavo kelias skyles į švarkus. Gi UBistams kainavo šis užsikabinimas gerokai kraujo.

Keletą kilometrų pažygiavę, sutikome vežimą su Kalėdų prekėmis Rutkos kooperatyvui. Padarėme prekių reviziją, konstatavome, kad vežasi per daug. Paėmėme «perteklių», po litra spirito prie to tinkamų užkandžių, ir palinkėjome kooperatininkams linksmų švenčių. Šie iš tikrųjų pralinksėjo, kai pamatė kad mes traukiame tolyn.

Po šių kautynių mums praėjo noras važiuoti rogėmis. Juk kiekvienoje kryžkelėje galėjome užtikti betykojančius «kopus» ar milicininkus. Patraukėme laukais, pageidaujama kryptimi. nušalioje pirtyje susikūrėme ugnį ir jos nykioje šviesoje studijavome žemėlapi. Gaila rogėse palikome savo smulkų žemėlapi; likusiam sunkiai galėjome nustatyti tikrą savo poziciją. Bet dėl to nenusimėme Jeigu ligi šiol neprapuolėme, neprapulsime su Dievo pagalba ir toliau. Mes ramiai sau vaišinomės Rutkos kooperatyvo dovanomis, ne be to, kad nepatrauktume po burną lenkiškos degtinės.

Iki aušros pažygiavę turėjome susirasti vietą, kur galėtume praleisti dieną ir smulkiai išsiaiškinti, kokioje vietoje mes esame. Kie aš iš paskutinio žygio prisiminiau, atrodė, jog mes esame per daug priartėję prie sienos. Pas pirmąjį pasitaikiusį ūkininką užsukę, patyrėme, kad tai buvo Kociolkų kaimas. Paprašėme ūkininką, kad kinky-

ty arklių ir mus pavėžintų. Jis atrodė mums draugiškas, tačiau širdyje velnią turėjo. Mums belaukiant jo troboje, kada bus pasiruošęs kelionei, jis supliekė kuinui ir dingo iš kiemo, kad praneštų milicijai.

O čia pat jau rytas, čia pat pasienio zona, aplinkui kelius saugoja iš Suvalkų atsiųsti sustiprinimai ir pačių lenkų UB daliniai, gi ligi švintant mums dar reikėjo pražygiuoti daugiau, kaip dešimt kilometrų. Išėję į Seinų Cypliškių plentą kaip laimė patikome važiuotą žmogelį, kuris, jo žodžiais, kažin kur dangidęs valdžią. Kadangi mes taip pat šiokią tokią valdžią reikėme, jis mus nugabeno iki Cypliškių, ten pėdoms suklaidinti pažėjėme kiek pėsčiomis, o po to, dviem sugulus į rogių šiaudus, trečiam prisėdus prie vežiko, privažiavome V. kaimą, kurį mums kaip tik ir reikėjo pasiekti.

Pastotininką pavaišino kooperatyvo spiritu. Šeimininkas mums garantavo, kad tai vyras kuriuo galima pasitikėti, kad jis mūsų neišduos. Jis išvažiavo namo, o mes likome su savo reikalais.

Kūčių naktis tvarto šiauduose

Aplinkui jautėsi artėjančių švenčių nuotaika. Moterys šlavė užkampius, tvarkė kambarius ir ruošėsi Kūčiomis. Mes jautėme nepaprastą nuovargį. Šeimininkas pasiūlė mums nuošalyje esantį mažą kambariuką poilsiui. Čia susmukome kur kaip papuolė, su visais rūbais, nes jau ilgiau išlaikyti, atrodė, nebegalėjome. Dieną apylinkėje siautė stiprūs «kopų» ir UB būriai ieškodami partizanų iš Lietuvos. Užsidėję ant rogių po sunkųjį kulkos aidį, jie nardė iš vieno ūkio į kitą, darydami kratas. Vidudienį užsuko jie ir į mūsų sodybą, mums kietai miegant. Šeimininkai vos nenumirė iš baimės — ir suprantama. Nespėjo net mums pranešti. Milicininkai išlandžiojo po kluoną, po tvartą, apieškojo rūsius, visus gyvenamosios trobos kambarius, išskyrus tą mažytį nuošalį esantį kambarėlį, kuriame mes miegojome. Po to jie paėmė pastotę ir išvažiavo.

Atbėgo žegnodamiesi šeimininkai ir pasakojo apie įvykusį stebuklą. Iš to didelio džiaugsmo pakėlėme balių. Naktį įsikasėme ant tvarto į šiaudus, nes likti pirkioje buvo rizikinga.

Kūčių dieną vėl atsirado aplinkui būriai milicininkų, «kopų» ir UBistų, — vis tuo pačiu tikslu. Pavakaryje pas mūsų šeimininką užsuko iš medžioklės grįžta Suvalkų UBistai. Jie paprašė

valgyti, o po to roges pavėžinti. Iš jų kalbų šeiminkas suprato, kad pakelyje yra ir daugiau gaudytojų, kurie gali vėl čia užsukti. Jie keikė tarp savęs, kur mes galėję dingti. Tik iš ryto buvo pranešimas apie mūsų pasirodymą Kociolkose o dabar jie lyg į žemę prasmege —, niršę UBistai.

Po šiokių atsilankymų ir milicininkų kalbų išsigando ir mūsų šeiminkas. Mes turėjome pamiršti Kūčių stalą ir praleisti Kalėdų naktį tvarte, įsikasę su drabužiais šiauduose Šiaudų buvo taip maža, jog negalėjo jie mūsų nė nuo vėjo apsaugoti.

Šioje valandoje, kada visas krikščioniškasis pasaulis, karų ir chaose išvargintas, laukė Dievulio užgimimo, o su Juo ir laisvės, ramybės geros valios žmonėms, galvojome, tvarto šiauduose įsigūžę, apie mūsų tautos baisų Golgotos kelią. Mūsų mintys skrido pas artimuosius, į mūsų gimtąsias pirkias, kurios tikrai dabar už mus meldėsi mūsų motinos, jeigu jų dar nebus ištikęs tas pats žiaurusis likimas, kaip ištiko tūkstančius mūsų tautos brolių, seserų, kurie šiandien miršta Sibire ar gausinguose Rusijos kalėjimuose. Galvojome apie tuos dvidešimt tūkstančių savo kovos draugų kurie jau žuvo kankinių mirtimi, daugelis sutraiškytais sąnariais, sulaužytais šonkauliais išsukinėtais pirštais, sudeginta oda, ir kurių šimtai gal žūsta su ginklu rankoje šią Kūčių naktį savo gimtuose laukuose. O vis tai dėl tos tiesos kurią paskelbė šianakt gimęs Pasaulio Išganytojas.

Iš ryto, eidamas šerti gyvulių, užsuko pas mus šeiminkas ir apdalijo Kūčių stalo likučiais. Savo tėvynėje mes ir pas didžiausią vargdienį būtime buvę nepamiršti šiauduose tokią didžią naktį, — net ištisoms MGBistų divizijoms aplinkui siaučiant.

Kitą naktį atvykome pas mūsų sąjūdžio rėmėjus. Čia sudarius kontaktą su savo ryšininkais išvykau su Mindaugu į geležinkelio stotį, paskutinio kelionės etapo.

Stotyje, kuri buvo pilna žmonių, stovėjo šalia mūsų keletas vietinių gyventojų lenkų, garsiai komentuodami paskutinių dienų įvykius, Lietuvos partizanų kautynes lenkų žemėje. Vienas pasakojo: girdi, per sieną perėję apie 12 Lietuvos partizanų, ant sienos primušę krūvas rusų, Smolnikuose sudirbę į niekus Rutkos, Vyžonių «kopas» ir milicijos įgulas, ir net iš Suvalkų prisiūstas UB jėgas. Kautynėse žuvęs pats Suvalkų komendantas, o Rutkos milicijos viršininkas patekęs į nelaisvę. Tai buvę smarkuoliai.

Kitas turėjo taip pat ką pridėti. Jie dabar nutraukę į Seinų pusę, pasakojo šisai. Stankiewiczuz iš Kociolkų išsikraustęs gyventi į miestą, — jis bijas «litvinų» keršto. Buvę jie užsukę pas Stankiewiczų paprašyti, kad juos pavėžintų. Jis pasikinkęs kumelaite, ir pirm negu litvinai spėję išeiti iš jo pirkios, jis sukirtęs savo kumelėi per šonus ir aidi į milicijos punktą. Žinoma, jis manęs, kad milicija greit su jais apsidirbs, ir jis galės ramiai sau miegoti. Bet kur tau juos pagauti.

Vėl įsiterpė pirmasis: Lenkų «kopai» šimet daug išgaudę ir net sušaudę litvinų, kurie buvo pabėgę nuo bolševikų ir dirbo pas lenkų ūkininkus. Tai ot, dabar, anie ateję ir atkeršiję «kopams». Cypliškių milicininkai labai džiaugiasi, kad netekę susidurti akis į akį su litvinais. Nežinia, ar daug kas iš jų būtų galėjęs švęsti Kalėdas. Sa-

kai, kad mūsų «kopai» turėjo kiekvienose rogėse po sunkųjį kulkosvaidį? Bet ką tai reiškia, anie turi kiekvienas po kulkosvaidį. Su žmonėmis jie esą mandagūs, — atestavo mus lenkas. Jie nėplėšia maisto, o už pastotes sumoką į ranką doleriais.

Atėjo traukinys, sujudėjo žmonės, jų tarpe ir mes. Pamerkeme vienas antram, duodami suprasti, kad šis lenkų pokalbis buvo skirtas mūsų garbei. Kad jie būtų tai žinoję, jog pora tų litvinų stovėjo šalia jų ir klausėsi, kaip lenkai kuria apie juos legendas!

Laikydami kišenėse paruoštus walterius įlipome į traukinį.

(Pabaiga)

MUMS RAŠO

IŠ AUSTRALIJOS

Gerbiamas redaktorau,

Netikėtai sužinojau apie pasirodžiusią «Mūsų Lietuvą».

Su sklidinū džiaugsmu širdy sveikinu Jus ir Jūsų didžiausias pastangas «Mūsų Lietuvos» pasirodymui ir tikiu, kad Jūsų rūpesčiai kaskart didins darbo vaisius, o «M. L.» cementuos lietuvišką gyvenimą»...

M. Apinys

IŠ NEW YORKO

«Gerbiamieji broliai lietuviai,

Sveikinu Jus Linkėdamas viso labo nuo V. Dievo, tolimoje šalyje gyvenantiems ir taip gražiai besidarbuojantiems tėvynės Lietuvos labui. Toks puikus laikraštis «Mūsų Lietuva» yra Jūsų leidžiamas. Be galo yra gražūs straipsniai pasiskaityti. Daug kas yra aprašoma apie Lietuvą ir jos vargus.....

Liepos mėn. 17 d. 15 nr. «M. L.» gavau rugpiūčio mėn. 18 d., kuriame skaičiau apie bolševikų nužudytų Prienu apskr. mūsų brolių lietuvių nieku nekaltų žmonių. Net ašaros mums akyse pasirodė.....

Šiuomi prisiunčiu penkis dolerius prenumeratą už laikraštį. Šiuomi ir baigiu savo pareiškimus ir tariau visam Jūsų štabui širdingiausiai sudiev.

M. Kučinskas.

Dangus griūva!

Vieną sykį katinas išėjo iš namų pasipeliauti. Landžiojo, landžiojo po kopūstų daržą, tiktai plept jam ant uodegos galo kopūsto lapas ir užkrito. Persigandęs katinas pamanė: "Dabar tai jau tikrai dangus griūva!" Ir pasileido bėgt. Bėga spiria, kiek tik kojos leidžia, ir sutinka kiškį.

— Kiški tiški, bėkim — dangus griūva!

— Kas tau sakė?

— Man ant uodegos galo užgriuvo!

Kiškis persigandęs bėga drauge. Susitinka lapę. Kiškis šaukia:

— Lape snape, bėkim — dangus griūva!

— Kas tau sakė?

— Katins patins.

— Katin patin, kas tau sakė?

— Man pačiam ant uodegos galo užgriuvo!

Ir lapė persigandus bėga drauge. Susitinka vilką. Lapė šaukia:

— Vilke pilke, bėkim — dangus griūva!

— Kas tau sakė?

— Kiškis tiškis.

— Kiški tiški, kas tau sakė?

— Katins patins.

— Katin patin, kas tau sakė?

— Man pačiam ant uodegos galo užgriuvo!

Ir vilkas persigandęs bėga drauge. Susitinka mešką. Vilkas šaukia:

— Meška pleška, bėkim — dangus griūva!

— Kas tau sakė?

— Lapė snapė.

— Lape snape, kas tau sakė?

— Kiškis tiškis.

— Kiški tiški, kas tau sakė?

— Katins patins.

— Katin patin, kas tau sakė?

— Man pačiam ant uodegos galo užgriuvo!

— Papasakok, kaip buvo? — klausia meška.

— Ogi man per kopūstų lysę beinant, kažin kas užt! ant uodegos galo ir užgriuvo!

— Ar didelis?

— Kaip gaidžio sparnas.

— Ei tu, paikuti, — sako meška: juk tai tikrai buvo kopūsto lapas. Grįžkite visi namo.

— O gal ir teisybė, — tarė katinas. — Tai dabar be baimės galėsime sugrįžti.

Ir parbėgo visi namo.

VYTĖ NEMUNĖLIS

Šimta metų aš gyvensiu

Šimtą metų aš gyvensiu,
Šimtą metų nepasensiu.

Kas mane pralenkt bandys —
Kalakutas ar gaidys?

Šimtą metų aš gyvensiu,
Šimtą metų nepasensiu.
Senas senas bus švarkiukas,
Kepurytė bus seną,
O man šimtas metų — juokas!
Tai viena tiktai diena.

Paskutinė vasara

Aš ją kaip deimantą širdį nešioju —
Tą vasarą iš tolimų tėviškės laukų.
Matau — pabaly melsvai žalias vasarojus,
O sode — pusnynai vyšnių žiedų.

Tą vasarą tiek daug sesuo prisėjo rūtų
Ji pridainavo tiek linksmų dainų! —
O kai tirpo kaitroj rugiapiūtė,
Rikiavos gubos, kaip minia žmonių.

Paskui baisi audra su viesulais atėjo —
Suklupdė vėtros beržus maldai klaikiai...
Gojūj lakštutė giesmę užbaigti nespėjo.
O vanagas lizdus tik draskė ir vaikus tik
[vaikė...]

Tą vasarą, kaip deimantą širdy nešioju —
Paskutinę vasarą su linksmom dainom.
Ar pareisiu takeliu, kur vilnijo vasarojus?
Ar dar prausiuos tėviškės pievose rasom? —

M. Vinkšnaitienė
1947 m.

BRAZILIJOS TEKSTILĖ

I. MEDVILNĖ

Tekstilės pramonė Brazilijoje šiandien yra viena iš stambiausių krašto industrijų. Jos iškūrimo pradžia dunkso dar anuose senuose Amerikos ir Brazilijos atradimo laikuose. Pirmieji kolonistai išmokino vietinius indėnus europietišku verpimo ir audimo būdų kasdieniniams reikalams patenkinti.

Jau kolonijos laikais, be ypatingų mašinų, audimo pramonei taip sekėsi aprūpinti vietos poreikavimus, kad Portugalijos karalius išleido įsaką liepiantį sugriauti audimo fabrikus, paliekant tik tokius, kurie audė maišus ir rupų audimą vergams.

Kita didelė kliūtis Brazilijos audimo pramonei kilti buvo 1810 metais su Anglija pasirašytoji draugiškumo ir prekybos sutartis, pagal kurią anglų pramonės gaminiai naudojami ypatingomis lengvatomis Brazilijos rinkose per didesnę XIX-jo šimtmečio dalį.

Paskutinėmis Imperijos dienomis (prieš 1822 m.) Brazilijoje veikė vos 21 medvilnės verpykla. Didžiuma jų buvo įsikūrusios Maranhão, Pernambuco ir Bahios provincijose.

Auksinis Brazilijos audimo pramonės klestėjimo laikas buvo tarp 1900 iki 1915 metų. Per tą laiką įmonių, mašinų darbininkų ir audinių skaičius padidėjo daugiau negu du kartus.

Pirmasis pasaulinis karas 1914-18 m. padėjo dar labiau išaugti Brazilijos tekstilės pramonei. Importas iš Europos sumažėjo. Kitos lotynų Amerikos kaimyninės valstybės, neturinčios savos tekstilės pramonės, pradėjo pirkti Brazilijoje. 1925 metais Brazilija jau turėjo 2.345.000 verpstų, 70.561 stakles, 111.065 darbininkus ir pagamino 670 milijonų metrų įvairiausių medvilnės audinių.

JAPONIJOS DUMPINGAS. Per 1914-18 m. pasaulinį karą Didžioji Britanija pasitraukė iš pasaulinių rinkų. Tą progą išnaudojo japonai ir išgalėjo Oriente, kuris anksčiau pirkdavosi Anglijoje. Reikia prisiminti, kad iki 1914 m. audiniais didžiumą pasaulio aprūpindavo anglai, o Orientas buvo ypatingai geras rupijų audinių pirkėjas.

Pasinaudodami gausiomis ir pigiomis darbo rankomis, japonai iki maksimumo pakėlė audimo produkciją ir savo gaminių eksportą į Kiniją ir Indijas. Nuo 1914 iki 1928 metų japonai padidino savo audimo pramonę 5,3 kartus. Jie pirkdami si naujas, ypač automatiškąsias mašinas, gamyboje pralenkė net anglų darbo našumą.

Po mandžiūrijos užėmimo, panaudodami to krašto plieną, japonai 1938 m. jau turėjo 11,5 milijonus verpstų. Tais pačiais metais japonai pardavė užsienin 2.000 milijonų kvadratinų metrų audinių, o anglai tik 1.380 milijonų kvadratinų metrų.

Anglai gindami savo tekstilę, pakėlė Indijoje muitus (30% nuo vertės) japonų gaminiams. Japonai tada metė savuosius gaminius į bet kuri pasaulio kampą pigiausiomis kainomis. Taip prasidėjo garsusis ano laiko «dumpingas» — pigių japoniškų audinių antplūdis, nuo kurio nukentėjo daug kitų kraštų audėjų, tokių tarpe ir Brazilija.

BRAZILIJOS TEKSTILĖ 1939-45 METAIS. Pasauliniai karai iš pagrindų pakeitė daug reikalų. Pereitasis 1939-45 m. karas pastatė Braziliją netikėtai palankion būklėn. Anglija ir Japonija vėl pranyko nuo rinkų. Stigo laivų prekių ir žaliavų pervežimui. Kai kiti kariavo, brazilai verpė, audė ir pardavinėjo. Iki tam tikro laipsnio ir atsutumo Brazilija, tartum, atsistojė Japonijos vieton.

Jei iki 1938 metų Brazilija pardavė užsienin vos 10 milijonų metrų audinių tai sekančiais metais jų eksportas kilo šitaip:

1939 m.	19,8 mil.	metrų
1940 m.	39,6	„
1941 m.	92,4	„
1942 m.	251,7	„
1943 m.	260,5	„
1944 m.	199,0	„
1945 m.	242,5	„

Didžiausieji pirkėjai buvo lotynų Amerikos kaimynai — Argentina, Čilė, Urugvajus, Paragvajus ir Bolivija su kuriais yra sudarytos atatinamos sutartys nuolatiniam pristatymams keliems metams pirmyn. Be to, pagal sandėrius ir užsakymus per UNRĄ Brazilijos tekstilė parduoda nemažus kiekius į Pietų ir Šiaurės Afriką.

Karo metais Brazilijos tekstilės pramonė sparčiai augo. Buvo įvesta dvi ir trys darbo pamainos. Mešteriai, technikai ir audėjai buvo ruošiami iš bet kurio žmogaus, iš buvusiųjų laukų darbininkų, kurie mesdavo žemės ūkį ir plūsdaavo į miestą. Deja, Brazilija nebuvo tokia laiminga kaip kadaise buvo Japonija. Brazilijos tekstilės fabrikai augo ne taikos bet karo metais, ir dėl tos priežasties reikalingų naujų, ypač moderniškų tekstilės mašinų nebuvo galima gauti iš Amerikos Jungt. Valst. arba iš Anglijos. Teko tausoti seną laužą ir kartu versti jį dirbti be sustojimo, be poilsio.

Esant didelei paklausai atsirado ir vietinė staklių bei kitų mašinų statyba, kurių šiandien jau pastatoma vien São-Pauly iki 200 staklių kas mėnuo

Deja, vietinės gamybos staklės ir kitos mašinos kokybiškai iki šiol yra vos vos pakenčiamos, o prašmatnesniųjų automatų vis dar nedrįstama statyti vietoje.

Susidarė neigiama būklė: patys pramonininkai žino, jog išlaikyti ilgiems laikams lengvai pasiektuosius karo metų laimėjimus reikia atnaujinti mašinų parką. Deja, nei atsivežti moderniškųjų, nei vietinėmis naudingai pakeisti negalima. Dirbama vis dar kuomet turima ir jaučiamasi netikrumoje. Nei produkcija nei darbininkų uždarbiai nekylo, kaip rodos, turėtų kilti.

Surinktoji statistika parodė, kad Brazilijos tekstilės pramonė šiandien pat nori pirkti užsienyje arti pusės visų dabar turimųjų mašinų. Pažadaujama išigyti apie 1 milijonas naujų verpstų, kas padidintų metinę audinių gamybą naujais 300 — 400 milijonais metrų į metus.

Kaip šiandien yra, audyklų ir mezgyklų skaičius prašoka verpyklų skaičių ir jų siūlų produkciją. Dėl siūlų eina varžybos.

PRODUKCIJA IR PARDAVIMAS. Brazilijos vidaus rinka sunaudoja kas metai apie 800 — 900 milijonų metrų audinių, iš kurių 100 milijonų nu-eina maišams. Jeigu išdalinsime tuos metrus tarp gyventojų, pamatysime, jog kiekvienam Brazilijos gyventojui tenka po 17,5 metrų audinių, kas pa-lyginus su pažangesnių kraštų suvartojimu (po 50 — 38 metrų galvai) yra dar žemokas skaičius. Žengiant krašto industrializacijai ir tikintis už-darbių padidėjimo, numatoma, kad suvartojimas kils, o kartu su juo yra vietos augti ir didėti Bra-zilijos tekstilės pramonei.

Aucinių platinimas ir pardavimas, net eks-portas daugumoje atvejų eina per tarpininkus. Fabrikantas užimtas produkcijos rūpesčiais ne-mėgsta rūpintis nuosavu pardavimu, juo labiau kad urmininkai ir mažmeninkai paruošdami įvai-rų asortimentą lengviau ir lanksčiau sugeba ap-tarnauti pirkėją, uždirbdami iš abiejų — nuo fa-brikanto pirkdamas 60 — 90 dienų kreditan ir gaudamas nuolaidas, o nuo suvartotojo savo už-darbį ir kartais dar palūkanas, jei pardavimas eina į kreditą. Urmo prekyba duoda didelį pelną, bet ji gali dirbti tik turėdama didelį kapitalą, nes tenka kredituoti ilgam laikui ir pirkėją, o neretai ir pardavėją-fabrikantą. Tai savos rūšies bankinė operacija, paremta tekstilės prekėmis, su milži-niškai plačiomis galimybėmis, kombinacijoms, pel-nui ir spekuliacijai.

TEKSTILĖS GAMINIŲ VERTĖ. Kas metai Brazilijoje pagamintų tekstilės prekių vertė sie-kia 9 bilijonus kruzeirų (— 450 mil. dolerių). Šią vertę palyginus su kavos produkcijos verte pa-matysime, kad tekstilė jau pralenkė net pajamas iš kavos ūkio apie pusantro karto.

Tekstilės pramonėje turi darbo 307.190 dar-bininkų, kurie pasiskirsto į tokias grupes:

Medvilnės pramonėje	234.864 darb.
Vilnos	12.224 „
Šilkas naturalinis ir techniškas	44.545 „
Džiuta	12.790 „
Kitose įvairiose šakose	2.767 „

Viso 307.190 darb.

Tokiu būdu Brazilijos tekstilės pramonė jau tapo pirmaeilium šalies turtėji mo šaltiniu. Tekstilės klestėjimas ar jos krizės tiesioginiai atsiliepia ša-lies ekonominiame gyvenime, iki pat eilinio gy-ventojų kišenius dugno.

1947 metais Braziliją palietė pirmieji poka-rinės ūkio krizės debesys. Pradžioje pasirodė kavos kainų kritimas, toliau kreditų susiaurinimas iš bankų pusės, o po jų ir tekstilės krizė, kurios pasekoje net užsidarė keletas fabriku. Garsiai nuskambėjo Edmundo Maluff (syrio) bankrotas su apie 54 mil. kruzeirų skolų, kai pats savininkas dingo iš Brazilijos, o skolininkai dar iki šiol te-belaukia bent dalies savo pinigų.

Šias krizes iššaukė iš dalies savininkų karo metų įpratimas spekuliuoti ir švaistytis, skurdus mašinų parkas, kreditų susiaurinimas ir laisvojo eksporto į užsienius uždraudimas.

Valdžia uždraudė laisvą eksportą į užsienius norėdama pažeminti audinių kainas vidaus rinko-je. To paties tikslo besiekiant buvo susiaurinti kreditai fabrikams ir urmininkams, kad priverstų juos greičiau paleisti į rinkas savo atsargas, pa-sidaryti pinigų.

Tačiau rimtų ir gilių priežasčių tekstilės kri-

zėms Brazilijoje kilti ir tęstis nėra. Pramonė leng-vai nugalėjo pirmuosius krizės reiškinius ir da-bar jos veikla plėtojasi normaliai. Pakankamai aprūpinusi Brazilijos vidaus suvartojimo paklau-są, tekstilė dirba dar 150 milijonų metrų UNRAi kuri tas medžiagas paskirsto karo nualintam pa-sauliui aprenkti.

II. ŠILKAS

Karo metu sustojo taip pat ir šilko pristy-mas iš Japonijos, Kinijos, Italijos ir Prancūzijos. Naturalinio šilko poreikavimas buvo didžiausias ir pasakiškos kainos, pasiekusios iki 1.150 kru-zeirų (— 57,5 dolerių) už vieną kilogramą.

Brazilijoje gyveną japonai ir kiti svetimša-liai mokėję auginti šilkaverpį vikšrą greitai išplė-tė šilko auginimą, ir turėjo nepaprasto pelno. Per metus būdavo pagaminama iki 450 tonų naturali-nio šilko siūlų.

Tačiau karui pasibaigus senieji šilko gamy-bos kraštai greitai atkuto ir vėl pasirodė pasau-lio rinkose, su geresnės kokybės gaminiais ir pi-gesnėmis kainomis. Be to, dirbtinis šilkas Viscosė, Raion ir Nylon savo kainomis iš naujo prispaudė prie žemės naturalinio šilko auginimą, kuris pas-merktas vėl išnykti ir, rodos, normalines sąlygo-se jau nebeatsikels...

(Kitame numery tilps tęsinys
Apie dirbtinį šilką, vilnas,
džiutą, linus ir lietuvių
bandymus tekstilės srityje.)

DRABUŽIS YRA GERAS, KADA
YRA GRAŽIAI PASIŪTAS

POVILO AMBRAZEVICIAUS SIUVYKLA

Garantuoja už darbą vyrams ir moterims

Avenida Zelina, 68 - Vila Zelina - São Paulo

Padaria Caieiras

KEPYKLA, MAISTO IR GERIMU
PARDUOTUVĖ

SAVININKAI

ONA IR EDVARDAS PAZERAI

Vila Crescuma — Caieiras — E. F. S. J. — Est. S. Paulo

LIE TU V O T E

Mongolo Durtuvas ir NKVD Lietuvos "Liaudies" Seime

BUVUSIO LIETUVOS RADIOJO VYR. PRANEŠĖJO PAREIŠKIMAS
APIE "LIAUDIES SEIMO" NUTARIMŲ EIGĄ

Kokioje dvasioje ir atmosferoje vyko ano meto garsūs Liaudies Seimo nutarimai 1940. 7. 21, aš kaip vienas artimiausių L. Seimo posėdžio eigos liudininkų, čia ir noriu pažymėti.

Man buvo pavesta praveisti L. Seimo posėdžio radijo transliacija, ir aš turėjau visišką laisvę kalbėtis su Vyr. Seimo rinkimo komisija, iš Maskvos atsiūstais bei vietos komunistų partijos pareigūnais, bolševikų sudarytos liaudies vyriausybės nariais, Seimo deputatais, turėjau teisę lankytis posėdžio patalpose, stebėti paruošiamuosius darbus, užeidinėti į V. Teatro užkulisį, kuriame buvo prisiglaudęs sekretoriatas.

1. 1940 mt. liepos 21 d. prieš L. Seimo posėdžio pradžią į V. Teatro scenos užkulisį buvo atvestas Raud. Armijos 180 žmonių dalinys, kuris užėmė sargybos postus. Kariai buvo ginkluoti lauko kautynių ginklais. Sargybos postai buvo slepiami. Sargybiniai slėpėsi už scenos užkulisyje stovinčių dekoracijų, šviesos rampų, užuolaidų, gėlių girliandų. Po Seimo prezidiumui skirtais stalais, taip pat buvo suguldyti sargybiniai ir pridengti grindis siekiančiomis staldengtėmis. Sargybinių ginklai buvo paruošti veiksmui.

2. Nors L. Seimo posėdžio eiga Vyr. L. Seimo rinkimų komisijos buvo nutarta transliuoti per radiją, bet vienam NKVD majorui rusui užprotestavus, transliacija prieš pat posėdžio pradžią buvo atšaukta. Leista kai kuriuos posėdžio fragmentus išrašyti į radijo plokšteles. Radijo transliacijos bijota, kad per posėdį neįvyktų obstrukcijų, kas neigiamai paveiktų krašto gyventojų nuotaikas.

3. Dar L. Seimo posėdžiui neprasidėjus, aš turėjau progą matyti iš anksto paruoštą L. Seimo

posėdžio dienotvarkę. Ji buvo surašyta rusų kalba ant Sovietų Pasiuntinybės raštinės blankų. Prie kiekvieno darbotvarkės punkto buvo pažymėta Seimo deputato pavardė, kas pasiuntinybės nustatytą dienotvarkę turėjo siūlyti posėdžiui.

4. Kiekviename L. Seimo deputatui jau iš anksto skirta pasakyti kalba buvo parašyta Sovietų Pasiuntinybėje ir aprobuota pasiuntinio Pozdniakovo. Rusų pasiuntinybės numatytieji kalbotojai kalbas gavo atvykę į Seimo posėdį.

5. L. Seimo deputatams posėdžio salėje užėmus skirtas vietas, prie kiekvieno buvo priskirtas stebėtojas — slaptosios policijos atstovas, kuriam buvo pavesta sekti, ar deputatas balsuoja, t. y. pakelia ranką (visi L. Seimo nutarimai buvo priimami rankos pakelimu), ką deputatas kalba su gretimais sėdinčiais kaimynais ir t. t.

6. Visa L. Seimo posėdžio eiga, kalbotojai, smulkiausios eigos detalės iš anksto buvo sužymėtos atskiruose prezidiumui skirtuose lapuose. Deputatui einant kalbėti į tribūną, Seimo prezidiumo pirmininkas po kelis kartus klausdavo kalbotojo pavardės, patikrindavo įrašų lape ir tik tada leisdavo kalbėti.

7. Seimo posėdžio metu buvo kurjozas, kada deputatas ROČIUS, Sovietų Pasiuntinybės numatytas kalbėti Lietuvos valstybinės santvarkos pakeitimo klausimu, savo kišenėje nerado kalbos ir tik prisiartinęs prie tribūnos, kalbos tekstą gavo iš prezidiumo pirmininko ADCMAUSKO.

8. Vienas būdingesnių faktų iš L. Seimo posėdžio yra tas, kad Seimui dar nepradėjus svarstyti darbotvarkės punktą, aš gavau tuometinio Radifono direktoriaus — L. Seimo deputato

J. BANAIČIO Kaune leidžiamo komunistų laikraščio "Tiesos" numerį, kuriame iš anksto, nelaukiant L. Seimo suruošto vaidinimo pabaigos jau buvo paskelbti L. Seimo "nutarimai" — Lietuva skelbiama Tarybų Socialistinė Respublika ir Lietuva savanoriškai įeina į Sov. S-gos tautų sąstatą.

Pasibaigus L. Seimo posėdžiui, iš šio "Tiesos" numerio aš turėjau perskaityti per radiją visus Lietuvos valstybinę santvarką liečiančius Seimo "nutarimus". Kai radifono direktoriui pareiškiau savo suabejojimą, jog kartais L. Seimas gali "Tiesoje" paskelbtų nutarimų nepriimti, p. Banaitis man atsakė: "Bolševikai vietoje netūpčioja. L. Seimas nėra Smetonos kromelis. Dideli dalykai sprendžiami greit ir be svyravimų. Nauja gadynė neša naujus tempus".

9. Kokioje Maskvos kontrolėje ir teroro dvasioje vyko 1940. 7. 21 d. Seimo posėdis, rodo kitas būdingas epizodas.

Kai teisingumo ministeriui — Seimo deputatui P. Pakarkliui reikėjo Seime referuoti klausimą apie Lietuvos savanorišką įsijungimą į Tarybų Sąjungą — Seimo posėdis laikinai buvo prtrauktas, nes Pakarklio kalbos tekstas nebuvo spėta atsiųsti iš Maskvos. Skubiai buvo teiraujamasi aero stotyje, ar nėra iš Maskvos atsiradęs lėktuvas ir neatvežė skubų pakietą. Nesulaukus lėktuvo (tą dieną smarkiai lijo, ir lėktuvas vėlinosi visą valandą), Pakarklis, pasitaręs su Sovietų pasiuntiniu Pozdniakovu, gavo sutikimą savo kalbą paskaityti iš nuorašo, be Maskvos aprobatos.

— Lietuvos laisvinimo darbai vadovauja, jau pirmais okupacijos metais suorganizuotas Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, kuris sutrumpintai VLIK-u yra vadinamas. Iš VLIK-o yra sudaryta Vykdomoji Taryba kurios pirmininku yra žinomas diplomatas Sidzikauskas. VLIK-o pirmininku yra buvęs Žemės ūkio ministeris ir žemės reformos vykdytojas M. Krupavičius.

Vykdomoji Taryba eina ministerių kabineto, vykdomosios valdžios tremtyje pareigas, o VLIK-as-seimo, kurio pirmininkas kartu eina ir prezidento pareigas. Tiek Tarybon, tiek VLIK-an įeina visų politinių partijų atstovai. Vadovaujamosi Lietuvos Steigiamo Seimo priimta konstitucija.

Berlynas pasaulinės politikos dėmesio centras

Amerikonai, anglai ir prancūzai įsitikinę, kad su rusais nėra galimybės susitarti, Berlyno blokados klausimą atidavė svarstyti Jungtinių Tautų Organizacijos Saugumo Tarybai Paryžiuje. Rusai priešinosi tvirtindami, kad šis klausimas turi būti sprendžiamas tik keturių didžiųjų. Vakarų demokratai rusų pasiūlymą priima bet su viena sąlyga, kad iš anksto būtų nuimta Berlyno sausumos blokada. To rusams nepadarius klausimas paliekamas spręsti Saugumo Tarybai. Taryboje kalbėjo amerikono, anglo ir prancūzų atstovai įrodinėdami savo teisę pasilikti Berlyne ir turėti laisvą susisiekimą, ir kad dabartinė padėtis stato pavojun pasaulio taiką. Rusų atstovas Višinskis, nors ir atvyko posėdžių salėn, bet tik kaip stebėtojas, skaitė laikraščius ir kai ką žymėjosi savo bloknote. Posėdžiui pirminkavęs Argentinos užsienio reikalų ministeris Attilio Bramugla pranešė, kad posėdis neribotam laikui yra pertraukiamas. Mat grupė neutralių valstybių

atstovų ėmėsi iniciatyvos, kad Berlyno klausimas būtų išspręstas šalia Saugumo Tarybos. Tačiau maža yra vilties.

Jau seniai buvo pastebėta, kad rusai nenori nei karo, nei taikos. Kada vanduo yra drumstas jiems patogiau meškerioti. Jie gerai nujuočia, kad artimesnėj, ar tolimesnėj ateityje karas bus. Jiems svarbu kuodaugiau išlošti laiko apsiginklavimui, o kitus, per sabotazus ir revoliucijas susilpninti. Todėl jie nei skelbia karo, nei taikos nori. Bet yra klaidinga maišyti mūsų nepaprastą kantrybę su silpnumu, pasakė, Amerikos atstovas Philipp Jessup Saugumo Taryboje. Vakarų demokratai pradėjo veikti. Prieš rusų ekspansiją pastatys vieną galingą vakarų armiją. Būsimame kare nekariaus paskirai nei Belgija, nei Prancūzija, nei Olandija bet bus viena armija vienos vadovybės rankose. Šiandieniniame pasaulyje taika turi būti paremta jėga.

Dvidešimto amžiaus raudonieji barbarai lenkiasi tik prieš jėgą.

PRANCŪZIJOJ VĖL STREIKAI

Šios savaitės pirmadienį Prancūzijoje prasidėjo angliakasių streikas. Streikuoja virš trijų šimtų tūkstančių angliakasių.

AMERIKOS IR PRIEŠKOMUNISTINIŲ KRAŠTŲ KARINĖS GA

Amerikoj svarstoma galimybė sudaryti karo sąjungą su visais prieškomunistiniais kraštais. Tą sąjungon įeitu ir Ispanija,

RUSIJĄ SUVARŽĖ DIPLOMATAMS LAISVĖ

Kremliaus valdovai išleido parėdymą, sulyg kuriuo visų šalių diplomatams yra uždrausta daugiau 50 kilometrų išvažiuoti už Maskvos.

Taip pat uždrausta lankytis ir

kaikuriuose Maskvos miesto dalyse.

Amerikos spauda šitą parėdymą pavadino diplomatų getu. Anglų vyriausybė žada protestuoti prieš suvaržymą diplomatams laisvės. Šitas įvykis diplomatijos istorijoje, ir tai taikos metu, yra pirmutinis.

ČIKAGOJ

Spalių mėn. 17-18 dienomis šaukiamas Amerikos lietuvių katalikų kongresas. Kongresą globoja Čikagos Kardinolas. Bus svarstomi svarbūs Lietuvos vadavimo klausimai.

— Suomijos parlamentas pareiškė valdžiai pasitikėjimą 147 balsais prieš 35. Prieš balsavo komunistai ir jiems pataikaujantieji. Paskutiniuose rinkimuose komunistai Suomijoje smarkiai pralaimėjo.

— Amerikos karinė valdžia Berlyne pranešė; kad savo valdomoj zonoj leidžia rinkimus, kurie įvyks lapkričio mėn, 14 d.

Tikimasi, kad tą pat padarys ir anglai su prancūzais. Tuo norima patirti berlyniečių nusistatymą. Rusai savo zonoj rinkimų neleidžia.

— Amerikoj, Floridos dykumose šią savaitę buvo karo aviacijos manevrai. Dalyvavo 300 įvairaus tipo bombonešių, 500 parašiutininkų.

— Vokietijos zonos valdomos amerikono, anglo ir prancūzų bus sujungtos į vieną ekonominę vienetą.

— Amerika ir Argentina pasirašė sutartį ketveriems metams, sulig kuria Amerikos karo misija vyks Argentinon apmokyti argentiniečių kariuomenės.

— Graikija prašo didesnės Amerikos pagalbos. Graikiją vargina nuolatiniai partizanų užpuldinėjimai.

— Amerikos prezidento rinkiminė kompanija eina be ypatingo karščio. Yra bendra nuomonė, kad Trumanas pralaimės prieš Devey. Demokratai valdė 16 metų, dabar valdžia teks republikonams.

— Prancūzijoje streikuoja pusė milijono darbininkų. Kadangi yra politinis streikas, suagituotas komunistų, vyriausybė nutarė pavartoti kariuomenę, sustabdyti nešančius kraštui didelius nuostolius, streikus.

— Sovietų Rusija reikalauja, kad jai būtų įteikti 53 italų laivai einant pasirašyta taikos sutartimi.

— Arabai ir žydai Palestinos klausimu tarsis be Jungtinių Tautų Organizacijos tarpininkavimo.

BERLYNAS — NAUJO KARO KIBIRKŠTIS

Amerikos užsienio reikalų departamento valdininkas Saltzman gen. Marshall patarėjas, kalbėdamas apie Vokietiją, išpėjo Amerikos visuomenę, kad gal būtų bus neišvengiamas, dėl Berlyno blokados, karas su Rusija! Konfliktas tarp komunizmo ir likusios pasaulio dalies tęsis, kol vienas kurį galutinai sunaikins.

Lietuviai BRAZILIJOJE

PRAŠOME TALKON

Rugsėjo mėn. 26 d. sušaukta me Bendruomenės susirinkime šventoriaus užtvėrimo darbams vadovauti ir reikalingoms lėšoms surinkti išrinktas 7 asmenų komitetas kurin įeina: J. Paukštys - pirmininku; A. Petraitis - sekretoriumi; P. Dirse - išdininku; nariais - J. Sprindys, J. Šimbelis, N. Jakutienė ir M. Kleizienė.

Reikalingos lėšos darbams įvykdinti bus renkamos sekmadieniais prie bažnyčios ir namuose su aukų lapais.

Lietuviai katalikai prašomi paremti darbą aukomis, kurios bus naudojamos pirmosios P. Amerikoj pastatytos lietuvių bažnyčios papuošimui.

Šventorių aptvėrus, jame bus pastatytas kovojančios Lietuvos atminčiai, gražus stilingas lietuviškas kryžius.

— LIETUVIŲ KALBOS pamokos Vila Zelinoje, lanko virš 70 mokinių. Galėtų dar daugiau būti, jei visi lietuviai leistų savo vaikus. Lietuvių kalbos pamokas dėsto kun. K. Miliauskas.

M RĖ

Rugsėjo mėn. 25 d. Vila Zelinoj mirė Pranciška Baltaduonienė 69 metų amžiaus ir Anelė Rimkienė, 76 metų.

Vila Beloje 28 d. rugsėjo mėn. mirė Karolina Sasiskienė, 43 metų amžiaus, sirgusi 8 metus.

— Užsakai eina Stasio Gervausko ir Anastazijos Serbentaitės. Šliūbas bus 23 d. spalio, Vila Zelinoje.

BENDRUOMENĖS KONCERTAS

Bendruomenės koncertas del vykstančio São Caetano plebisito ir Rinkimų Tribunalui rekvizavus salę, koncertas — vakaras iš 9 d. spalio yra perkeltas į 16 d. to pat mėnesio. Pakvietimai galioja tie patys.

— Kolonijai žinomas biznierių, plytų fabriko savininkas F. Čemarka prisiuntė "Mūsų Lietuvos" prenumeratą už šiuos ir

ateinančius metus ir dar Cr\$ 50,00 kaip "M. L." rėmėjas. Dėkojame.

— Spalių mėn. 4 d. Marija Sarnauskaitė įstojo į seselių pranciškiečių vienuolyną.

ŠVENTORIAUS TVOROS UŽTVĒRIMUI, praeitą sekmadienį, 3 d. spalio mėn. prie bažnyčios aukojo:

Po Cr\$ 100,00: Juozas Jodelis.

Po Cr\$ 50,00: Kaz. Ausenka, Jonas Sprindys, Jz. Matulionis, Jz. Bagdonas, E. Antanaitienė, Jr. Matulionis, A. Grabauskas, D. Petraitis.

Po Cr\$ 30,00: A. Tamošauskas, J. Antanaitis.

Po Cr\$ 20,00: T. Petrokienė, M. Paukštienė, T. Gudzokienė, T. Paukštytė, J. Trinsotis, M. Petrauskienė, A. Juškienė, J. Malinauskas, O. Pranuškevičienė, U. Leitienė, J. Demikis, S. Truba, M. Sližienė, P. Radzevičius, A. Šimkūnas, J. Baltaduonis, El. Kligienė, G. Šlapelis, A. Skrebis, J. Švegžda, A. K., N. Jakutienė.

Po Cr\$ 10,00 Z. Baranauskas, J. Rimšienė, A. Nesvietienė, K. Jura, J. Veamontas, P. Brazas, E. Boguslauskas, O. Paukštienė, N. Paukštytė, A. Rondienė, A. Ochtnan, A. Stanienė, J. Šimbelis, M. El.

Po Cr\$ 5,00: Elz. Jarmalavičienė, K. Skruzdėliauskas, V. da Silva, El. Boz, W. Suwizienė, Valavičius, Ad. Marcinkevičius, A. Stankevičius, Ona Petrauskienė, N. N., V. Sakalauskas, A. Ezzitis, S. Mūscinka, El. Crisat, Z. Guiga, E. Petraitenė, J. Teleckis, R. Dudėnas, E. Alaburda.

Po Cr\$ 3,00: M. Simonitė.

Po Cr\$ 2,50: N. N. NN.

Po Cr\$ 1,00: St. Paskeima, P. Kalinauskas.

Už aukas nuoširdžiai visiems dėkojame.

Statybos Komitetas

— Šio "Mūsų Lietuvos" nr. viršelis yra kūrinys dailininkės p. V. Stančikaitės - Abraitienės. Ir kituose "M. L." nr. skaitytojais ras naujos "M. L." bendradarbės raižinių ir piešinių.

— Šiomis dienomis iš Europos atvyko inžinierius Bačelis su šeima, Bakanovų ir Stswcu (gal Stočkų) šeimos ir keli paskiri asmenys.

Rugsėjo mėn. 26 d. lietuvių salėje rua Lituania, 67 įvyko «PAVASARIO KARALAITĖS» rinkimas. Konkursas praėjo gražioj nuotaikoj. Salė buvo pilna jaunimo. Visi linksminosi. Skautų draugininkas Pranas Mažietis pranešė kad jau yra skaitomi balsai ir už valandos laiko bus išrinkta «PAVASARIO KARALAITĖ». Muzikai grojant linksmą polkute ir linksmi šokant, kitoje sąjėje buvo skaitomi balsai. Balsų skaičiavime dalyvavo skautas Br. Garkauskas, p. Al. Bagdonas, J. Matelionis, Br. Šukevičius ir daug kitų svečių.

22 val. buvo pranešta šio konkurso laimėtoja pirmoj vietoj yra Olga Šaltytė, antroj Aldona Tamaliunas ir trečioj Ana Matelionytė. Konkurso laimėtoja gavo atminčiai gražią pintinę gėlių.

Stanislovas M: Sk. koresp.

Draugininką Praną Mažietį švenčiantį 24-tą gimimo sukaktį spalio mėn. 3 d. nuoširdžiai sveikina Draugovės Skautai

JAUNIMUI PASILINKSMINIMAI

Sekmadienio vakarais Moócos mokykloje, po poros savaitių pertraukos, prasidės spalio mėn. 17 d. 20 val.

LIETUVIŠKA KNYGA KOLONIJOJ

Lietuvybės palaikyme žymią vietą užima lietuviška knyga. Ją galima gauti pasiskaityti arba knygynuose, arba nusipirkti. Nors dar prieš karą iš Lietuvos DULR siūsdavo kaikiurioms organizacijoms nemažai knygų, tačiau jų dauguma kažkur sunyko. Pasekmėje to, šiandien neturime didesnio knygyno. Vienintelis didesnis knygynas yra Mokoje Liet. S-gos Brazilioj. Bet ir čia neperdaugiausia ir knygų ir skaitytojų.

Kadangi daugelis lietuvių rašytojų yra tremtyje Vokietijoje,

todel ten daugiausia lietuviškų knygų ir spausdinama. "Mūsų Lietuva" matydama knygos trukumą mūsų kolonijoj užmezgė ryšius su leidejais Europoje ir kiekvienos pasirodžiusios knygos parsisiųsdins po kelis dešėtus egzempliorų.

Kiekvieno susipratusio, lietuvių pareiga yra ne tik skaityti, bet ir nusipirkti knygą, nes tuo būdu paremiami ir rašytojai ir leidejai ir bendrai lietuviška kultūra.

ŽODIS NESĄŽININGIEMS SKAITYTOJAMS. Yra skaitytojų, kurie paimtą knygą iš knygyno ar iš privataus asmens negražina. Toks elgesys yra, viena, kad nesąžiningas, o antra — mažinamas apyvartoje knygų skaičius. Kadangi knyga yra didelė brangenybė, kiekvieno yra pareiga gražinti ją savininkui.

NEVISI LIETUVIAI TĖVAI LEIDŽIA SAVO VAIKUS LIETUVIŲ KALBOS MOKYTIS

Lietuvių kalba yra dėstoma mokykloj. Tačiau nevisi lietuviai tėvai siūnia savo vaikus į lietuvių kalbos pamokas.

Kuo jie teisina tokį savo elgesį? Vieni sako, kad vaikams bus per sunku lietuviškai ir portugaliskai mokytis; o kiti — kad jie niekad negrįš Lietuvon.

Vienas ir kitas tvirtinimas nėra pagrįsti. Brazilijoj mokiniai mokykloj būna vos 3 valandas ir namo sugrįžę turimo liuso laiko pamokų ruošimui nesunaudoja nė pusės. Taigi laiko yra.

O kad nemano grįžti Lietuvon, irgi negalima tvirtinti. Kas žino, gal ir prisieis grįžti. Ateitis yra sunku pramatyti.

Kaip atrodoys jei gavus laišką iš Lietuvos vaikai nemokės jo paskaityti, arba atsakymo parašyti.

Gera svetimomis kalbomis mokėti, bet didi gėda gerai savosios nemokėti.

M. N.

APIE PASILINKSMINIMUS

Lietuvių ruošiami pasilinksminimai turėtų būti lietuviškesni. Dabargi užėjus į jaunimo pasilinksminimus sekmadieniais, mažąją randi lietuviško. Muzika groja nelietuviškus šokių, nesigirdi lietuviškų liaudies dainų, nebežaidžiama ratelių. Vien tik svetimi lietuvių dvasiai sambai. Pasilinksminimų rengėjai turėtų nepasitenkinti vien tik šokiais,

bet ir pajvairinti pavyzdžiui deklamacijomis, monologais, anekdotais, daina. Į pasilinksminimus nereik žiūrėti kaip į pelno šaltinį, bet kaip į kultūrinimo priemonę. Mėgstas linksminis.

UNIÃO SOCIAL ALEGRIA LINKSMINASI

U. S. Alegria įvykusiame pasilinksminime 25 d. rugsėjo mėn. «pavasario karalaitėmis buvo išrinktos: Olga Radzevičiūtė, Nina Baranauskaitė ir Ana Dirsyte. U. S. Alegria turi ir futbolo komandą.

Leidžiamame šafirografuotame laikraštyje «ALEGRIA» yra lietuviškas skyrius. Vyriausias redaktorius J. Masys. U. S. Alegria sambūriui vadovauja Angelina Dirsyte.

Koresp.

KOKIA TAI BŪT DIDELĖ ORGANIZACIJA, JEIGU...

Lietuvių Kat. Moterų Draugija dešimtmečio šventės proga skelbia narių vajų.

Kviečia visas lietuves moteris įstoti Draugijon narėmis.

Kiekvienai į namus bus atsiųstas kvietimas šventėn, kuri bus 31 d. spalio mėnesio ir kartu kviečiama tapti Draugijos nare. Ir tai būtų didelė organizacija, jei visos lietuves katalikės moterys, mieste ar provincijoj gyvenančios, taptų narėmis. Kokia tai būtų, didelė jėga kolonijoj. O tai pasiekti nėra sunku. Reikia vieno labai mažo daikto — tapti Draugijos nare. Lietuve, atlik savo pareigą. Būk organizuota.

— Bendruomenės choras koncertui jau pasirengęs. Programoj bus mišras choras, vyrų choras, duetai. Tautinių šokių ansamblis irgi su visu atsidėjimu ruošiasi. Tikimasi, kad kitą šeštadienį, 16 d. spalio mėn. gausiai atsilankys lietuviškoji visuomenė.

— Vila Zelinoj prie seselių pranciškiečių vienuolyno baigiama įrengti dar dviem klasėm patalpos.

— Krepšiniui aikštė bus įrengta Vila Zelinoj, buvusioj futbolo aikštėje.

— Spalio mėn 17 3 val po piet šaukiama Liet. Kat. Moterų Draugijos susirinkimas V. Zelinos mokykloj.

— Reikalingas Mocos rajone berniukas "Mūsų Lietuvos" platinimui. Už darbą bus atlyginama. Kriptis į "M. L." administraciją.

— Prie Ipirangos stoties Fordas pradės statyti naują didelį automobilių fabriką už 150 milijonų dolerių.

PAŠTODĖŽUTĖ

J. Litvinaičiui, P. Dirsei, R. Pociui, Br. Busokas, Petru Amrosevičiui, A. Pieslienei. Vl. Tiškui, E. Lukaičiui, A. Žemaitaičiui, P. Gaižutytei - Bartaškai, Ant. Lazdauskui, J. Semelevičiui, Bubnys-Sunaitytei, Kl. Jūrai.

Laiškus atsiimti Vila Zelinos klebonijoj.

REIKALINGA TARNAITĖ

Lietuviškam restoranui reikalinga virėja europietiškiems valgiams gaminti. Darbo val. nuo 7 iki 11 val. nakties.

Praça Carlos Gomes, 180 Tel. 6-2843 — São Paulo

Parduodami namai

Iš 3-jų kambarių ir virtuvės
PRIE VIA ANCHIETA

Vila Gonçalves Junior, São Bernardo
kreiptis pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.
Rua Venda Nova, 83 - Vila Zelina

LIETUVIŲ KOMERCIANTŲ ŽINIAI

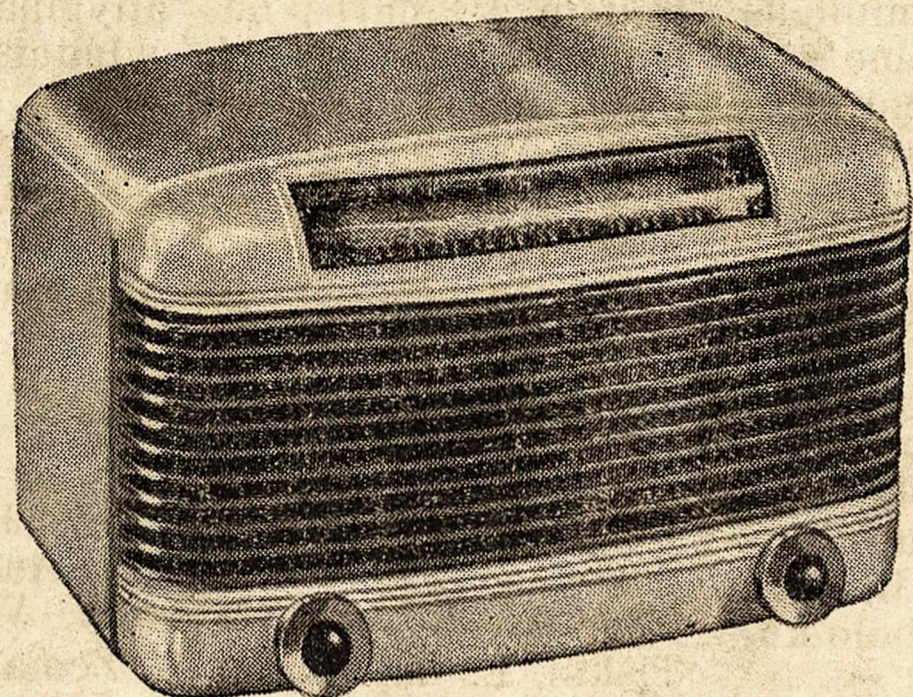
Dabar jau pats laikas apsirūpinti kalendoriais (folhinėm)

Jau turime didžiulį pasirinkimą įvairiausio tipo kalendorių.

Arte grafica Lituania Ltda
Rua Venda Nova, 116. V. Zelina

BENDRUOMENĖS NARIŲ DĖMESIUI

Jau yra atspausdintos naujos nario knygutės. Jų neturintieji prašomi išigyti prieš arba po sumos.

Adquira este maravilhoso aparelho receptor
à vista ou a longo prazo pelo
"PLANO SUAVE" em

Isnard & C

Uma Organização Centenaria

Rua 24 de Maio, 70 a 90 — Tel. 4-8191 — (Rede interna)
SÃO PAULO

MODELO ET-651 ondas Longas, Curtas e Medias caixa de baquelite
em cores diversas, com 5 valvulas, transformador Universal.

**Nepraleiskit vienintélés progos
atsilankyti
i Bendruomenés Choro**

KONCERTA - VAKARA

**Spaliaus mén.
16 d.**

São Caetane, Rua Perella, 156

SÃO CAETANO F. C. Saléje

**Spaliaus mén. 9 d. VISI, VISAIS
KELIAIS IR GELEŽINKELIAIS, IŠ MIESTO
IR PRIEMIESČIŲ Į**

**KONCERTA
- VAKARA**

Gerai knygai yra reikalingas geras apdaras

VACLOVAS GERVINAS

atlieka įvairius knygrišystės darbus.

GREIT, PIGIAI, GERAI

RUA IBITIRAMA, 719

Kreiptis nuo 18,30 iki 22 val.

**MÛSU KAINOS
atatinka mūsų**

**PAGAMINTU
BATU tikrai
vertei**

Neleiskite savęs apgauti išviršine išvaizda.
Mūsų įmonė žinoma visame krašte, visados
pateikia vertingus gaminius.

Aukšta kokybė
Didelis patvarumas
Gera išvaizda

CALÇADO JONAS

JONAS VIGELIS

FAB. RUA S. CAETANO, 862 - 809 - TEL. 9-4682

LOJA: AV. ZELINA, 73

«MÛSŲ LIETUVA» GALIMA ĮSIGYTI SÃO PAULO
LAIKRAŠČIŲ KIOSKOSE ŠIOSE VIETOSE:

MIESTE Prie pašto Avenida São João
PRAÇA DA SÉ Viduryje aikštės kioske
SIUVYKLA VILNIUS Av. Duque de Caxias, 237
BOM RETIRO Rua Silva Pinto ir José Pau-
lino kampas.

JOTEIKOS RESTORANE R. dos Italianos, 711

ESTAÇÃO DA LUZ prie įėjimo

ESTAÇÃO DA LUZ prie tilto

CASAS SÃO JORGE R. São Caetano, 526 ir 510

MOÓCA prie autobuso 93 sustojimo vietos

VILA ANASTACIO pas platintojus

VILA ZELINA Largo São José prie autobu-
so sust. vietos

* Procure conhecer, sem compromisso, os planos da Prudencia Capitalização, nas suas vantagens reais e garantias sólidas, legais, absolutas.

APÓS longos anos de trabalho é justo descansar. Mas, quantos o poderão fazer? Quantos não estarão obrigados a prosseguir ainda e sempre, até às últimas forças? Seja previdente. Inclua-se desde já entre aqueles que o poderão fazer. Prepare-se, enquanto é tempo, para tranquilizar o fim de sua jornada, quando os anos de luta incessante reclamarem merecido descanso. Subscryva, hoje mesmo, títulos da Prudencia Capitalização.

PRUDENCIA CAPITALIZAÇÃO

Visais reikalais kreiptis pas NICOLAU VATOFF - Av. Rangel Pestana, 28 - 6.º and. - Sala 607 - (esquina rua 11 de Agosto)

APLANKYKITE

Naujai įrengtą ir
jaukiai dekoruotą
RESTORANĄ

Chopp
PIRATA

Lietuviški valgiai Malonus patarnavimas. Jauki aplinkuma. Pavizdinga švara. Kainos prieinamos.

Praça Carlos Gomes, 180 - Tel. 6-2843 - S. Paulo

KOMERCIANTŲ DĖMESIUI!

Didelis pasirinkimas įvairaus tipo folhinių (kalend.)

Arte Grafica
LITUANIA LTDA.

DIRBA VISUS SPAUDOS DARBUS

PIEŠINIAI KLIŠĖS SPAUDA

RUA VENDA NOVA, 116 - V. ZELINA
CAIXA POSTAL 4118 - SÃO PAULO

CASAS SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

INDUSTRIA E COMERCIO DE CALÇADOS MATELIONIUS LTDA.

KRAUTUVĖS:

Largo do Cambucy, 105
Rua São Caetano, 526
Rua São Caetano, 510

FABRIKAS IR RAŠTINĖ:

Rua Javaés, 719
São Paulo

Lietuva tavo namuose

Isigijęs lietuviškų plokštelių kasdien galėsi klausyti lietuviškų dainų, muzikos ir jaustis kaip Lietuvoje.

Lietuviškų plokštelių (apie 25 įvairūs kūriniai) galima įsigyti pas JUIOŽĄ STANKŪNĄ - Vila Zelina.

PINTURAS DE PREDIOS EM GERAL **"KAUNAS"**
Jonas Gudelevicius

ESPECIALIDADES EM: MASSAS PLASTICAS E PINTURA À
"DUCCÒ" E TINTAS "SINTETICAS" EM AUTOMOVEIS, ETC.

VILA ZELINA - RUA 7 Nr. 43

São Paulo

FOTO-STUDIJA BERNARDO

IKURTA 1890 METAIS

Išpildo meniškai įvairius foto darbus
Specialybė padidimams
tamsiuose tonuose ir sepia,
spalvinimai aliejiniiais
dažais ir pastele

Arthur Schmidt

PRIIMAMI PAKVIETIMAI I NAMUS
SENU PORTRETU REPRODUKCIJOS

R. SÃO CAETANO, 447 - TEL. 4-5576 - S. PAULO

LIETUVISKAS RESTORANAS

VALGYKLA

POVILO JOTEIKOS

Skani pietūs, vakarienė,
užkandžiai, gėrimai, silkės,
lietuviški kopūstai, agurkai
košelienu, pizza napolitana

RUA DOS ITALIANOS, 711 - BOM RETIRO
Is Lgo. S. Bento eina onibusai 70 ir 71 iki galo. - Bondé 55

Savi pas savuosius

Composto e impresso na

ARTE-GRAFICA LITUANIA Ltda.

RUA VENDA NOVA, 116 - SÃO PAULO - VILA ZELINA